

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

11/2024 / ročník XXXIV / 39 Kč

**360 let
královéhradecké diecéze**

5 Doma jsem tady i na Ukrajině
25 Nový seriál: Znáš Ducha Svatého?

21 Překlad Jeruzalémské Bible
28 Nové programy na dobu adventní

Srdečně Vás zveme na konferenci ke
360. výročí založení královéhradecké diecéze

BISKUPSTVÍ, CÍRKEV A PRAMENY MEZI RANÝM NOVOVĚKEM A SOUČASNOSTÍ

Hradec Králové, 5.–7. listopadu 2024

Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové
náměstí Svobody 331/2

Program a informace na webu:

[https://www.bihk.cz/vzdelani-media/
biskupska-knihovna/konference-biskupstvi-
cirkev-prameny-mezi-ranym-novovekem](https://www.bihk.cz/vzdelani-media/biskupska-knihovna/konference-biskupstvi-cirkev-prameny-mezi-ranym-novovekem)

Univerzita
Hradec Králové
Filozofická
fakulta

Katedra pomocných věd
historických a archivnictví

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Doma jsem tady
i na Ukrajině
P. Dmytro Romanovský
- 9 **téma: 360 let diecéze**
Jak to bylo se vznikem
Biskupství královéhradeckého
- 21 **bible**
Před 15 lety vyšel český
překlad Jeruzalémské Bible
- pastorace**
- 25 Znáš Ducha Svatého?
- 27 Diecézní setkání seniorů
- 28 Celostátní setkání animátorů
- 28 Nové programy na dobu
adventní
- 29 **Papežská misijní díla**
PMD zajišťují misijní činnost
na všech kontinentech
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Ondřej Štulc
Tisk: Tiskárna Garamon s.r.o.,
Hradec Králové.

Cena: 39 Kč.
Roční předplatné: 429 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Svatá Cecílie a služby v církvi

Jsem už rok hrdým prastrýčkem asi 53 pra-synovců a pra-neteří (nemám to přesně spočítané) a jedna z nich se jmenuje Cecílie. Je to jistě i proto, že oba její rodiče jsou velkými hudebníky. Tatínek Cecilky je dokonce varhaníkem a učitelem hudby. I když je toto jméno v naší zemi dost vzácné, jejich volba pro jméno dcery byla jasná – jméno patronky duchovní hudby,

Co vlastně říkají životopisci o svaté Cecílii?

Moc toho o ní nevíme. Podle legendy pocházela ze starého římského rodu Ceciliů. Již v mládí se stala horlivou křesťankou. Nosila sice šaty odpovídající vznešenému stavu, ale pod ně si oblékala zíněnou košili. Nepotrpěla si na zábavy, ale učila se hudbě a zpěvu, aby takto mohla chválit Boha. Zavázala se slibem věčného panenství. Ucházela se o ni pohanský mladík Valerianus. Toho přivedla k víře v Ježíše Krista, a nakonec i jeho bratra Tiburcia. Všichni tři (snad ve třetím století) zemřeli mučednickou smrtí. Ostatky svaté Cecílie se nacházejí v Římě, německém Hildesheimu a francouzském městě Albi.

Bez varhaníků by to nešlo

Tedy tuto svěřici mají jako patronku naši varhaníci a všichni chrámoví hudebníci. Myslím, že bychom si měli více vážit všech, zvláště těch, kteří při běžném zaměstnání obětavě objíždějí naše kostely a činí naše bohoslužby krásnými a slavnostními. Věnují tomu spoustu času i prostředků, mnohdy za naše „zaplat Pán Bůh“... Přitom musí nejen hrát a zpívat, ale i mít přehled v liturgických pravidlech – zvláště při velikonočních obřadech nebo o Vánocích mají napilno. K tomu všemu jsou ovlivňováni různým vkusem věřících i přáními nás kněží... Bohu díky za ně!

Najdeme patrony dalších služeb?

Jsou i další služby v našich farnostech. Kolik v nich máme obětavých kostelníků a kostelnic, kteří vše pečlivě připraví i uklidí, kteří bdí nad dostatkem hostií, vína i svíci, kterým nesmí během roku uniknout spousta zdánlivých drobností, jako jsou adventní věnce, vánoční stromečky, připravené paškály, voda nebo oheň na velikonoční obřady, a spousta dalších. Snad by mohl být jejich patronem mlčenlivý a pokorně sloužící sv. Josef nebo starostlivá sv. Marta, kteří toho mnoho nenamluví, ale o to více udělají.

Pak tu máme ministranty. Ty má v péči sv. Tarsicius, ale také akolyty, kteří i po mši svaté obcházejí nemocné se svatým přijímáním. Nesmíme zapomenout na ty, co zdobí oltáře květinami, často ze svých zahrádek, ani na ty, co pravidelně uklízejí nebo vyperou kostelní prádlo, A co nástěnkáři, kteří pro každou liturgickou dobu připraví vhodný text a obrázky? Ty mohou oslovit nejen nás, ale i náhodně přichozí...

Velké díky všem, kteří slouží ve farnostech.

Nikdy neberme tyto činnosti jako samozřejmost a zároveň nebojme se k nim třeba i přidat. Služba v kostele není jen pro pár vyvolených, může být i pro mne... Co mi jde? Čím bych já mohl přispět našemu společenství, abychom se v našich kostelích se cítili dobře a krásně, abychom zde byli opravdu doma?

Všem vám žehná

Doma jsem tady i na Ukrajině

Bylo mu sedm let, když se jeho novým domovem stala Česká republika. Maminka s ním z rodné Ukrajiny přicestovala v lednu roku 1998. Práci našla v Libici nad Cidlinou, vyrůstal tedy nedaleko slavníkovského hradiště, v rodišti sv. Vojtěcha. Snad právě generacemi promodlené místo mělo vliv na další osud mladého kněze **P. Dmytra Romanovského**.

77 P. Dmytro Romanovský se narodil ve městě Boryslav ve Lvovské oblasti, ležícím na říčce Tysmenycja, v těsném sousedství Drohobyče a Truskavce.

Jsem nejmladší ze tří sourozenců. V naší rodině jsme všichni řecko-katolíci, katolíci východního obřadu. Tedy, kromě mě. V roce 2013 jsem kvůli právním záležitostem, vztahujícím se ke svěcení, změnil obřad a stal jsem se římským katolíkem.

Po našem příchodu do České republiky jsme ale v kontaktu s katolickou církví nebyli. Díky našim sousedům evangelíkům jsem se setkával především s protestanty. Chodil jsem na jejich náboženství, páteční biblické hodiny, hráli jsme divadlo, podnikali tábory, výlety. Když na ta léta vzpomínám, jsem za ně Pánu velmi vděčný, a taky mile překvapený, jak podivuhodné cesty si Pán volí. Změna přišla v roce 2001, vidím to jako dnes. Bylo to při libické svatovojtěšské pouti, bylo mi tehdy jedenáct let. Jak jsem tak bloumal kolem pouťových atrakcí, došel jsem až k otevřeným dveřím kostela. Vešel jsem dovnitř, sednul si, zrovna začínala mše svatá. A já si uvědomil, že tady jsem doma.

Tak začal můj život ve společenství katolické církve. Za těch pár let s evangelíky jsem vděčný. Ač jsem byl ještě dítě, dovořím si říct, že z mnohého, co jsem u nich prožil, čerpám dodnes. Ale kněžství,

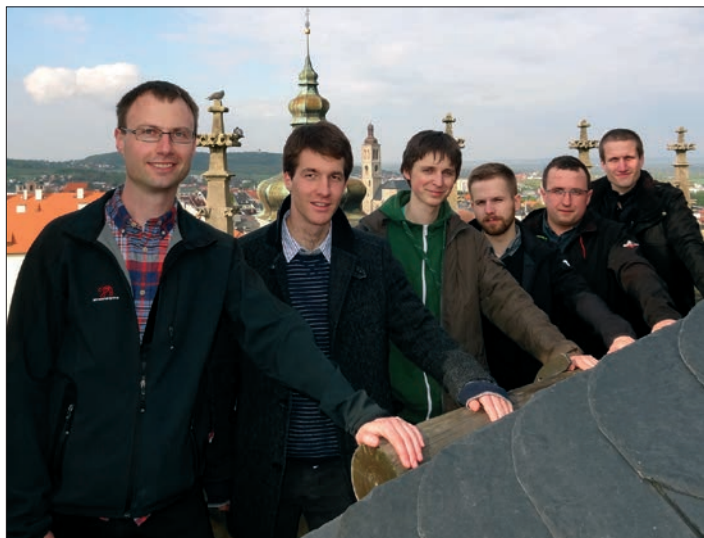
pokud si dobře vzpomínám, jsem řešil už někdy kolem pátého roku života. Byla to taková dětská touha. Prožíval jsem krásnou liturgii, slyšel krásné zpěvy. Velký vzor jsem měl v knězi, který byl u nás ve farnosti na Ukrajině. Dobrý pastýř v tom nejlepším slova smyslu. Byl rád mezi lidmi, navštěvoval svoje farníky. A právě zážitek z jeho návštěv u nás doma byl jednou z věcí, které mě na kněžství přitahovaly. Otazník s názvem kněžství mě pak provázel v době puberty a dospívání. Musím se přiznat, že jsem byl pěkné kvítko. Moje rozhodnutí několik lidí zaskočilo. Vzpomínám na slova pana faráře, když jsem ho prosil o přihlášení do semináře dva dny před uzávěrkou přihlášek: „*Bylo na čase!*“ Velká vděčnost patří kněžím, kteří působili u nás ve farnosti, jejich příklad byl pro mě často vzorem a posilou. Každopádně vnímám své povolání jako veliký dar, o který je třeba pečovat a prosit. Velmi jsem se těšil do pastorače, mezi lidmi. Stát se svědkem veliké lásky, kterou nás Pán miluje, a tuto jeho lásku zprostředkovávat svátostmi a společenstvím. Mým přání bylo být knězem pro všechny, ke kterým budu poslán.

Být k něčemu někým povolán, to je už samo o sobě významné. Je to důkaz důvěry, že mně někdo věří, že právě já zvládnu daný úkol. Být povolán samotným Bohem k jakémukoliv úkolu znamená, že jsem Jím byl vybrán a pověřen. A samozřejmě disponován dospět do cíle.

77 Dmytro vystudoval Střední zemědělskou školu v Poděbradech, maturoval v roce 2010. Následovala vysokoškolská studia v Praze a v Římě. První mši svatou měl 28.10.2017 v kostele sv. Vojtěcha v Libici nad Cidlinou. Na pozvánce stojí „*Veleb, duše má, Hospodina – a nezapomeň na žádné jeho dobrodiní!*“ (Žalm 103,2). Prvním působištěm bylo arciděkanství Kutná Hora, kde kaplanoval do poloviny roku 2021.

P. Dmytro Romanovský

je nejen aktivní ve své čáslavské farnosti. Patří také mezi oblíbené přednášející na duchovních obnovách, které pořádá Diecézní centrum pro seniory. Ty poslední byly v krkonošském Marianu v říjnu. Účastníkům nabídly duchovní posilu a dostatek času, ve kterém mohli „obnovit“ svůj vztah s Bohem. „*Duchovní obnova je čas, kdy si člověk může před Bohem srovnat svůj život, vyříkat si s ním to, co prožívá, svoje pochybnosti, svoje touhy, svoje plány. Je to čas, kdy by člověk neměl mít nic jiného na starosti než prožívání vztahu Já-Bůh a nasměrování svého života. Duchovní obnova obsahuje přednášky, čas k zamyšlení a ztišení, svátost smíření. Proto je také dobré, když během duchovních cvičení účastníci mlčí a nerozptylují se zbytečnými řečmi. Bůh je obnovitelem všeho živého*“, říká Dmytro Romanovský.

◀ S bohoslovci na střeše chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře

◀ Primiční mše svatá

Čtyři roky utekly jako voda. Při psaní posledního úvodníku do farního zpravodaje jsem silně pociťoval, jak krásné roky mého života to byly a jak jsem za ně Bohu vděčný. Kutnohorští farníci i chvíle s nimi prožité pro mě moc znamenaly a znamenají moc, velké díky za ně.

Vzpomínám na první úvodník, který jsem psal v roce 2018, vycházel na začátku postní doby. Zamýšlel jsem se v něm nad listem Galatským, především nad větou: „*A tak už nejsi otrok, nýbrž syn, a když syn, tak z moci Boží i dědic.*“ (Gal 4,7) Chtěl jsem všem tuto radostnou zprávu připomenout. Jak veliké a krásné je naše vyvolení, jak nesmírné je naše dědictví! Kéž nejsme skoupí a štědře dáváme z dědictví, které nám takzvaně spadlo do klína, díky smrti a Vzkříšení našeho Pána. A popřál jsem kutnohorskému farnímu společenství ať i nadále rozdává z dědictví, které nám Ježíš Kristus získal.

77 Od srpna 2021 se působištěm otce Dmytra stala nedaleká Čáslav. Kostelu sv. Petra a Pavla dominuje milostná socha Panny Marie Čáslavské, která je spolu s oltářem v kněžišti pokládána za nejpůsobivější místo v celém svatostánku. Zapomenutá krása...

Dnes je tato barokní socha, kromě okruhu věřících, téměř neznámá. Nebylo tomu tak ale vždy. V minulosti byla Čáslav oblíbeným poutním místem a cílem

byla právě socha Panny Marie Čáslavské, za kterou putovali věřící z celé země!

Děkanský kostel sv. Petra a Pavla stojí v severozápadním rohu náměstí Jana Žižky z Trocnova. Jeho základem se stal románský kostelík sv. Michala z poloviny 12. století. Po založení města bylo rozhodnuto o vybudování většího chrámu. Ten byl několikrát přestavovaný až do současné podoby trojlodního síňového kostela s polygonálně uzavřeným presbytářem, kaplí a věží. Z kostelíka sv. Michala je dnes sakristie.

Navštívíte-li čáslavský děkanský kostel a půjdete po dlažbě, po které kráčel před šesti sty lety husitský hejtman Jan Žižka, nezapomeňte zajít do mariánské kaple. Prohlédnete si výklenek, kde odpočívaly jeho ostatky, a svou barokní krásou vás oslní, tak jako generace poutníků, Panna Marie Čáslavská s malým Ježíškem.

Dokumentarista Martin Rýznar o ní natočil filmovou báseň s názvem „Tichý hlas pod věží“. Film měl v Čáslavi předpremiéru na konci roku 2022 a poté ho odvysílala televize Noe. Patnáctiminutový dokument zachycuje tradici úcty k Panně Marii Čáslavské. V průběhu staletí přicházeli lidé do města, aby nacházeli povzbuzení, útěchu a posilu právě v blízkosti matky Ježíšovy. Když jsem vznik dokumentu inicioval, měl jsem především na mysli ukázat, že stále existují místa, kde lidé mohou

načerpát dobro, a že mezi taková místa patří i Čáslav, konkrétně malá kaple pod vysokou věží.

Oltář Panny Marie Čáslavské v podvěžní kapli je sestavený ze zbytků starších barokních oltářů. Na pozadí je dřevěná vyřezávaná stěna, znázorňující drapérii a baldachýn nesený anděly. Je postříbřená, modře natřená a na ní je zavěšený krucifix. Pod ní stojí na mense rokokový rocaillový tabernákl, tedy zdobená skříňka z postříbřeného plechu. Tepaný tabernákl nemá přední stranu a boky, aby vynikla 91 centimetrů vysoká dřevěná polychromovaná socha Bohorodičky.

77 A jak je to s autorstvím a datací doby vzniku Čáslavské Madony? Autorství je podle jedné verze přisuzováno Karlu IV.

Sochu prý osobně vyřezal a před důležitými státními rozhodnutími se chodil k Madoně modlit. V tom případě by soška pocházela přibližně z poloviny čtrnáctého století. Podle další hypotézy pochází vzácný artefakt z doby husitské, je dokonce spojovaný s dnes už neexistujícím klášterem, který stál v místě dnešního evangelického kostela.

Podle odborníků pochází Madona s Ježíškem z přelomu patnáctého a šestnáctého století. Její autor je neznámý. Během svého „života“ Madona mnohokrát změnila podobu. Během roku byla

◀ S maminkou a bratry

◀ Z Teologického konviktu v roce 2010

mnohokrát převlékána, aby její vzhled odpovídal konkrétním náboženským slavnostem. Během staletí se ale měnily i její barvy a dokonce rysy, v souladu s převládajícím dobovým názorem na krásu. Například její plášť býval zlatý, dnes je modrý. Při poslední údržbě byla zbavená červotoče a nově polychromovaná.

Čáslavská Madona v minulých staletích spojovala lidi. V dnešní rozdělené společnosti a ve světě, který se snaží ovládnout síly zla, to bude mít těžké. Ale ona to ale zvládne. My to zvládneme!

” Rázem se vracíme k osudnému 24. únoru 2022. Těžko uvěřit, že rodná Ukrajina Dmytra Romanovského vzdoruje okupační armádě už více než dva a půl roku.

To ráno jsem se vzbudil a už jsem měl na mobilu SMS od kolegy faráře: „*Milý Dmytro, je mi moc líto to, co se děje na Ukrajině.*“ Vzalo mě to za srdce, Rusko napadlo moji rodnou Ukrajinu!

Ukrajina je mladá demokracie, svoji nezávislost získala roku 1991. Do roku 1917 byla rozdělená mezi ruské impérium a Polsko. V polské části – Haliči, Bukovině, západní části dnešní Ukrajiny, se udržovala identita Ukrajinců jako národnosti. Na území ruského impéria byla upíraná. V 19. století tam byl tvrdý zákaz projevů ukrajinské národnosti – jazykových,

kulturních, obyčejových a dalších, tvořících národní identitu národa. V západní části, která patřila Rakousko-Uherské monarchii, nacházela ukrajinská identita prostor. Do roku 1918 jsme byli jeden národ, dokonce ta část, ke které já patřím, Lvovsko, byla součástí rakouské části monarchie.

V západní části Ukrajiny, odkud pocházím, se držela identita tzv. ukrajinství. Mimochodem, označení Ukrajina, Ukrajinec je taky docela mladé, z přelomu 18. a 19. století. Oblast Ukrajiny byla spíše známá jako Malá Rus, Velká Rus, Bílá Rus – dnešní Bělorusko. Rostla identita kulturní, jazyková, literární; všechno to, co tvoří tradici a identitu národa, národnostní myšlenku. V západní Ukrajině je velmi silná dosud.

V roce 1919 byl dokončen proces sjednocení Ukrajiny, do té doby roztržštěné na několik republik, ale pořád to byl nesusoudný národ východu a západu. Od Žytomyru na západ od Kyjeva na východ. Velkou roli sehrál hladomor na území Ukrajinské SSR v letech 1932–1933, způsobený industrializací, povinnými odvody a kolektivizací v zemědělských regionech SSSR. Byl součástí sovětského hladomoru, který zasáhl zejména jižní Rusko, východní a střední Ukrajinu, Kubáň a Povolží. Sovětské vedení v zájmu rychlé industrializace a kolektivizace zabavovalo a prodávalo obilí do zahraničí výměnou za průmyslové technologie,

a zároveň se snažilo zestátnit zemědělskou produkci; hladomor byl hlavním negativním dopadem. Ačkoliv existuje všeobecná shoda v tom, že ukrajinský hladomor byl uměle vyvolaný, liší se názory, zda lze hovořit o genocidě. Každopádně dodnes je to velmi citlivé téma.

” Je Ukrajina zemí víry v Boha?

Pokud jde o religiozitu, ta je ve východní části Ukrajiny menší než v západní. V letech 1920 až 1990 tam byl intenzivně znát ruský, spíše bych řekl bolševický vliv. K nám do Čáslavi přišlo po vypuknutí válečného konfliktu hodně lidí z oblasti Sumy, z Doněcka, z východních částí Ukrajiny. To jsou lidé spíše bez vyznání. Pokud jsou věřící, tak většinou protestanté. Protestantské církve jsou na Ukrajině hodně rozšířené, především letniční církve. „Spojení trůnu a oltáře“ je mnoha lidem protivné. Jejich odpovědí je odloučení od ortodoxní pravoslavné církve, ale na druhou stranu, zaplaťpánbůh, nekonečný odporem k Bohu. Vztah s Ním udržují nějakou jinou formou. V tom je v ukrajinském národě velká nesusoudnost. Mně se velmi líbila myšlenka jednoho biskupa z města Stryj, který řekl, že „*válečný konflikt bude buď velký malér nebo příležitost ke sjednocení národa, který je tak nesusoudný*“. A to se na východě opravdu odehrává. Mnoho lidí mělo o Rusku idealistické představy, viděli ho jako „ráj na zemi“, a teď už dlouhé měsíce zakoušejí zkušenost, že to tak není.

Ⓜ Pouť bohoslovců s tehdejšími vedeními diecéze – Mons. Jan Vokálem, Mons. Josefem Kajnekem a Mons. Josefem Sochou

🔥 Vy jste se bezprostředně po začátku války vydal na Ukrajinu s humanitární pomocí z Čáslavi.

Vydali jsme se do města Drohobyč, to je v Haliči asi 60 km jihozápadně od Lvova. Je to malé městečko, jenom asi 90 tisíc obyvatel. Je tam místní charita a biskup, který studoval tady v Čechách. To byla taková vlna Ukrajinců v 90. letech minulého století v olomouckém semináři.

Velký problém Ukrajiny, podobně jako v dalších ne ekonomicky zcela zdatných postkomunistických zemích, je obrovská korupce. Už když jsem jezdil na Ukrajinu v předválečných časech, pohraničníci očekávali, když jim podáváte pas, že v něm bude něco vloženého. Já tam občas dával svaté obrázky, po kněžském svěcení své primiční, ale nepomohlo to, ani úsměv Panny Marie Něžné. Ikona Panny Marie Něžné odráží jednu z nejvíce vyznávaných podob Matky Boží v pravoslavném křesťanství. Je symbolem nekonečné lásky a ochrany, které Maria poskytuje lidem na světě. Ikony Panny Marie jsou často ústředním bodem osobní modlitby a uctívání a jsou významným přínosem pro každou náboženskou tradici.

Bylo jasné, že vás nechávají pocítit, že jste se nezachovali podle očekávání. Takže poprvé se s korupcí setkáte hned na hranici. Tak se chová bratr k bratru, člověk k člověku. Ta korupce je tam opravdu

velmi silná. Zabořilo mě to, když jsme tam jeli s tou humanitární pomocí. Přižďeli jsme nad ránem. Chápu, že pohraničníci už byli unavení. Dobrovolníci tam přivázeli hory věcí, mnozí jeli s pomocí bez předchozí domluvy. Inu, cesta do pekla je dlážděná dobrými úmysly. Proto ten chaos na hranicích, pomoc někdy dokonce přišla vniveč.

Jeli jsme dvěma velkými dodávkovými auty. Kněz v kolárku byl odbaven hned. Druhá posádka absolvovala jednu prohlídku, druhou, vzdor tomu, že jsme měli stejná auta, olepená logy charity. Zatukal jsem na okénko: „*Moje auto prošlo OK, proč to druhé ne?*“ Naštěstí to vzápětí dobře dopadlo.

🔥 Byl a je tedy život na Ukrajině těžký, i když pomíneme současnou válku?

Když jsem jezdil na Ukrajinu před válkou, moje babička měla i s příplatky (dítě války, veterán války) důchod 1200 hřiven, to bylo asi 1100 korun. Z toho musela zaplatit tzv. komunální posluhy, plyn, elektřinu, léky, a ještě jí muselo zbytna na živobytí. Sociální nůžky jsou na Ukrajině doširoka rozevřené. Jsou tam lidé extrémně bohatí, úzká střední třída a chudí lidé. Jejich nouze je obrovská, ale co je úžasné? Šli jsme na návštěvu k sousedovi, který je na tom opravdu špatně, dal nám to poslední, co má v domě. Na stole byl hotový hodokvas. Bylo mu jedno,

že pak týden nebude sám mít, prvotní je pohostit návštěvu. Pohostinnost je silná vlastnost Ukrajinců.

Problémem, který přetrvává, je nedůvěra. Tady jste se mohli svobodně nadechnout v letech první republiky, ale na Ukrajině žili lidé 90 let v mentalitě strachu a obav. Nevěděli, kdy a kam je odvedou, co se s nimi stane, kdo je udá. Tak se prohlubovala nedůvěra, která se přenesla na mladší generace. Možná jste se také setkali s tím, že lidé, kteří do Česka přišli z Ukrajiny, byli zpočátku hodně nedůvěřiví. Až velmi opatrní, někdy se to mohlo jevit dokonce jako nevděk. To má historické kořeny v tom, v čem ti lidé vyrůstali. Ale když si získáte jejich důvěru, když se vám otevrou, budou vám neskutečně oddaní, myslím v dlouhodobém horizontu.

Důsledkem toho všeho je odklon od Pána Boha nejen v Evropě, ale také v Rusku. Co můžeme udělat? Denně se snažit ve svém srdci obracet. Člověk, který je obrácený k Bohu, je podle mě zákonitě schopný rozeznávat, co pravda je, co pravda není, a kterou cestou se má v životě vydat. Přeji vám v srdci touhu vracet se každý den k Bohu, po obrácení toužit a takto obrácení abychom nacházeli cestu v tom všem nejistém, v tom všem, co nás nějakým způsobem znepokojuje, abychom přijímali pokoj, který Kristus přináší.

Jak to bylo se vznikem Biskupství královéhradeckého

aneb diecéze má 360 let

V letošním roce si připomínáme 360. výročí založení naší diecéze a královéhradeckého Biskupství. Zřízení Biskupství v Hradci Králové souvisí s procesem rekatolizace v Českých zemích, kterou vytyčil v polovině 16. století Tridentský koncil. V Čechách bylo nutno vybudovat novou strukturu katolické církve, která byla od husitství v rozvratu a nefunkční. Založení nových biskupství bylo jedním ze základních pilířů obnovy katolické duchovní správy. Celé Čechy spadaly tehdy do jediné diecéze, a to pražské.

Návrhy na vznik nových biskupství v Litoměřicích, Hradci Králové, Plzni a Českých Budějovicích se datují již do druhé poloviny 16. století, ale chyběly na ně finanční prostředky. Předcházeli jim příchod řádu jezuitů do Čech (1556) a obnovení úřadu pražského arcibiskupství v čele s Antonínem Brusem z Mohelnice (1561). S větší intenzitou se tyto myšlenky prosazovaly až po bitvě na Bílé Hoře, kdy v čele katolické církve v Čechách stála mimořádná osobnost – arcibiskup pražský Arnošt Vojtěch kardinál Harrach. Jemu se podařilo kromě mnoha jiných činů takřka geniálním způsobem vyřešit v dlouhodobém horizontu problém s hmotným zabezpečením nových diecézí. Zavedl totiž se souhlasem papeže a císaře, který se tím vzdával části výnosu z daně, tzv. solní pokladnu (*cassa salis*, solní regál), což znamenalo, že z každé bečky soli dovezené do Čech, byla odvedena část daně na fond, z něhož byla financována katolická reformace v Čechách, tj. nejen církevní správa, ale i oprava významných církevních památek a výstavba nových kostelů a budov. Tento způsob dotací trval až do josefinských reforem, kdy se solní pokladna stala součástí náboženského fondu, vytvořeného z majetku zrušených klášterů.

Jako první z nových biskupství bylo založeno litoměřické roku 1655 bulou papeže Alexandra VII. Přibližně ve stejnou dobu začaly přípravy na založení biskupství královéhradeckého, které do určité míry navazovalo na středověké biskupství

Kardinál Arnošt Harrach

litomyšlské zaniklé za husitských válek. Katolická církev měla v tomto kraji velmi slabou pozici. Císař Ferdinand III. již v roce 1654 jmenoval kandidátem na biskupský stolec španělského benediktina s českými kořeny, významného matematika, filozofa a literáta Juana Caramuela z Lobkovicz. Velkou zásluhu na vzniku hradeckého biskupství má pražský arcibiskup kardinál Arnošt Harrach, který vyřešil roku 1656 hmotné zabezpečení budoucího biskupství zakoupením ze solní pokladny panství Chrast s vesnicemi Horka, Chacholice, Skála, Podlažice, Dobrkov, Zalažany, Rosice, Bor, Bořice a Podbor, rytířské sídlo Úhřetice s vesnicemi Dvakačovice, Zásada, dále vesnice Chlum a Vortová se vším, co k nim příslušelo v celkové sumě 88 000 zlatých. K tomu slíbil císař darovat ještě obnos 30 000 zlatých. Tento slib však plně nedodržel a polovinu musel doplatit první biskup sám. Počet statků se v průběhu let měnil, některé byly nově zakoupeny, jiné ubyly.

Nový císař Leopold I. nepodporoval kandidaturu Juana Caramuela, přiměl ho k rezignaci a roku 1659 jmenoval opata kláštera u sv. Mikuláše na Starém

◀ Nádvoří zámku v Chrašti, litografie, 1852

◀ Poutní areál Hora Matky Boží u Králík

Městě Pražském a zároveň i u sv. Jana pod Skalou benediktina Matouše Ferdinanda Sobka z Bilenberka. Jeho úkolem bylo budovat hospodářskou základnu, zajistit budoucí sídlo biskupů ve městě, zřídit kapitolu a připravit farní kostel Svatého Ducha na změnu statutu na biskupskou katedrálu. Sobkovi se podařilo získat pro biskupství dvory Žilovice, Ostrov, Opočno a Žika. K hmotnému zajištění kapituly zakoupil roku 1662 panství Skály (Bischofstein) za 20 800 zlatých. Teprve potom byla papežem Alexandrem VII. dne 10. listopadu 1664

vydána zakládací listina a 15. března 1665 byl Matouš Ferdinand Sobek v Praze v katedrále sv. Víta kardinálem Harrachem vysvěcen a následujícího roku v Hradci instalován. Území hradeckého kraje se oddělilo od pražské arcidiecéze, stalo se samostatnou diecézí, město Hradec Králové bylo povýšeno na biskupské a farní kostel na katedrálu o šesti kanovnících (tohoto počtu dosáhla kapitula až posléze). Následně začala také fungovat biskupská konzistoř. Právo jmenovat královéhradeckého biskupa náleželo českému králi.

Dříve než se stačily spory vyřešit, zemřel kardinál Harrach a pražským arcibiskupem byl ustanoven roku 1668 Matouš Ferdinand Sobek z Bilenberka a ještě téhož roku jmenován do Hradce Jan Bedřich hrabě z Valdštejna. Protože se jednalo o šestadvacetiletého mladíka, musel čekat 5 let na své potvrzení. Pro Hradec to znamenalo intermezzo, kdy byl biskup zastupován biskupským oficiálem. Situace se nezměnila ani po biskupově vysvěcení roku 1674, neboť byl vzápětí jmenován po Sobkovi pražským arcibiskupem a Hradec údajně ani nenavštívil. Do

◀ Biskup Matouš Ferdinand Sobek z Bilenberka

Počátky budování biskupství a první léta rozkvětu

Město se dlouhou dobu bránilo vzniku biskupství, protože to považovalo za zásah do svých práv a obávalo se ztráty privilegií. Jablkem sváru se stalo zakoupení Gallasovských domů (patřilo rodině hrabat z Gallasu) roku 1662 na jižní straně Velkého náměstí pro účely budoucí biskupské rezidence, které nechtěla městská rada uznat a blokovala výstavbu biskupského sídla. První biskupové tedy sídlili na zámku v Chrašti a do Hradce přijížděli jen na velké svátky. Další vleklý spor se týkal patronátního práva ke katedrále Svatého Ducha a obsazování úřadu arciděkana, které bylo doposud v kompetenci města a české královny, neboť Hradec Králové byl věnným městem.

◀ Biskup Tobiáš Jan Becker

Hradce přichází roku 1676 probošt kaple Všech svatých na Pražském Hradě Jan Kryštof z Talmberka. Ani on nebyl úspěšný v dohodě s městským zastupitelstvem, a tak svou pozornost obrátil k obnově kostela sv. Markéty v Podlažicích zničeného husity, kde roku 1698 našel i místo posledního odpočinku. Po něm usedl do biskupského křesla již v pokročilejším věku Bohumír svobodný pán Kapoun ze Svojkova (1699–1701), který po dvou letech zemřel, aniž by se něco podstatného na postavení hradeckého biskupa změnilo. Teprve s příchodem 5. biskupa, jímž se roku 1701 stal rodák z Králík Tobáš Jan Becker, se otevírá nová kapitola v dějinách instituce, období konsolidace a spolupráce s městem. Biskup Becker byl člověkem mimořádných schopností, který přišel s koncepcí rozvoje diecéze a vizí do budoucna. Podařilo se mu realizovat základní podmínky pro fungování biskupství: na místě Gallasovských domů vybudoval přední trakt biskupské rezidence s kaplí sv. Karla Boromejského, kterou roku 1709 vysvětil. Jižně od katedrály zakoupil parcely pro kanovnícké domy a začal s jejich výstavbou. V roce 1706 získal od města budovu bývalého purkrabství s úmyslem ji přestavět pro účely semináře, resp. kněžského domu.

Ⓜ Seminární kostel sv. Jana Nepomuckého

Zároveň začal se stavbou seminárního kostela Jana Nepomuckého, a to ještě před jeho svatořečením, neboť patřil k jeho velkým ctitelům. Tímto fundátorským dílem výrazně zasáhl do podoby Hradce. Velké renomé, jak u císaře, tak i u papeže, si získal výstavbou poutního areálu Hory Matky Boží v Králíkách, ke kterému uvedl řád servitů, a to ještě, než se stal biskupem. T. J. Becker povznesl též duchovní život v diecézi, založil řadu náboženských bratrstev, měl charitativní citění. Patřil k nejvýznamnějším biskupům, které diecéze měla. Zemřel roku 1710 v nově postavené budově biskupské rezidence.

Již dva měsíce po Beckerově smrti byl jmenován 6. sídelním biskupem Jan Adam hrabě Vratislav z Mitrovic, další výrazná osobnost na hradeckém biskupském stolci, jemuž připadla úloha dokončit řadu staveb započatých jeho předchůdcem. Vratislav byl známým mecenášem umění, pro biskupství v Hradci angažoval umělce jako byli Petr Brandl a Jan Blažej Santini, jemuž je připisováno rozšíření rezidence o jižní křídlo. To východní pak stavěl Giovanni Battista Alliprandi, který se v letech 1715–1718 věnoval Kuksu, a dále pozoruhodný projekt na obnovení kaple sv. Klementa (1715–1717), na níž přispěl i papež Klement XI. Sv. Klementa zvolil roku 1714 za patrona města a celé diecéze na paměť uchránění Hradce před morem a v témže roce začalo město budovat mariánský sloup na Velkém náměstí. Biskup Vratislav nezapomínal ani na své panství v Chrašti, kde rozšířil zámek, dokončil obnovu chrastického farního kostela a podle Santiniho plánů dal postavit hřbitovní kostelík sv. Martina. Za Jana Adama Vratislava se plně konstitovala kapitula, rozšířil se počet kanovníků, do provozu byl roku 1716 uveden biskupský seminář – kněžský dům, který měl podobu postgraduálního studia, kde se připravovali na praxi již vystudovaní bohoslovci. Roku 1721 byl Jan Adam Vratislav jmenován biskupem v Litoměřicích a v Hradci následuje poměrně nevýrazné období Václava Františka Košínského svobodného pána z Košina (1721–1731) a Mořice Adolfa vévody Saského (1731–1733), který pocházel ze všech hradeckých biskupů ze

Ⓜ Sv. Klement, patron diecéze

společensky nejprestižnější rodiny, saské panovnické dynastie Wettinů. Po necelých dvou letech Hradec opustil a na vlastní žádost byl po smrti Jana Adama Vratislava jmenován biskupem litoměřickým.

Dlouhé období dvaceti let vyplnila vláda mladšího bratra Vratislava z Mitrovic, Jana Josefa (1733–1753). Biskup Jan Josef jako pečlivý správce diecéze a hospodář rozmnožil majetek o panství Zájezdec a Hroubovice, zvýšil význam a prestiž kapituly (kapitulní děkan získal právo užívat pontifikálií), zpřísnil kritéria pro vzdělávání v semináři. Hradec získal ostatky svého patrona sv. Klementa, které byly roku 1737 slavnostně přivezeny z Říma. V letech 1741–1742 podstatně rozšířil chrastický zámek o západní křídlo, opravil hradeckou rezidenci a doplnil fasádu o další štukovou výzdobu. V diecézi, zejména v pohraničí a hornatých oblastech, byla stále rozšířená nekatolická náboženství, ale i náboženské sekty a na jejich odstranění působili

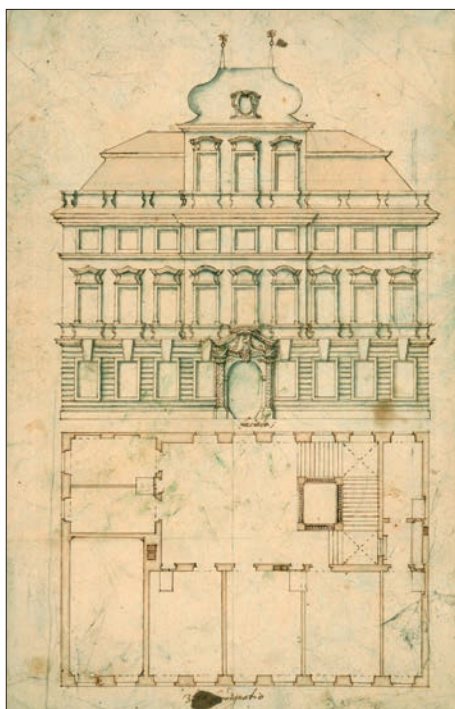
☛ Pohled na Hradec Králové, Johann Venuto, 1809

misionáři, mezi nimiž byl i známý P. Antonín Koniáš.

Biskupství za josefinských reforem a osvícenství

Po Vratislavově smrti přišel do Hradce příslušník starobylé české vládecké rodiny Antonín Petr hrabě Příchovský svobodný pán z Příchovic (1753–1763), který se ovšem v Hradci zdržoval poměrně málo, město bylo těžce poškozeno průtahy vojska za sedmileté války s Pruskem a velkým požárem. Příchovský se stal roku 1763 arcibiskupem pražským a jeho jméno je spojeno především s rokokovou přestavbou arcibiskupského paláce v Praze. V Hradci ho vystřídal Heřman Hannibal hrabě z Blümegen (1763–1774). Za tohoto biskupa došlo k rozšíření farní sítě o 20 nových farností, o které žádali již jeho předchůdci a vybudování kostela sv. Antonína Poustevníka na Novém Hradci náhradou za zbořený stejného patrocinia na Slezském Předměstí kvůli stavbě vojenské pevnosti. Zároveň ale bylo biskupství oslabeno vnitřními spory s kapitulou a častým střídáním generálních vikářů a úředníků konzistoře. Biskup však věnoval velkou pozornost semináři, jehož budovu dal rozšířit (stavitel František Kermer) a vydal nový studijní řád. Dožil se ještě počátku velkých církevních reforem započatých za Marie Terezie, a to zrušení jezuitského

řádu v roce 1773, což se v Hradci velmi citelně projevilo. Později pobýval biskup Blümegen ze zdravotních důvodů poněkud v Brně, kde byl proboštem kapituly u sv. Petra a Pavla a kde také zemřel, a na svém panství ve Vizovicích. V diecézi ho zastupoval pomocný biskup Matyáš František hrabě Chorinský, pozdější brněnský sídelní biskup, a pražský světlíci biskup Jan Ondřej Kaiser, který se po Blümegenově smrti stal jeho nástupcem. Ačkoliv Kaiserův episkopát trval pouze jeden rok (1775–1776), biskup se těšil

☛ Plán průčelí a 3. podlaží biskupské rezidence, počátek 18. století

přízni císařovny Marie Terezie, která ho do úřadu jmenovala. Podařilo se mu totiž při obléhání Pražského hradu a bombardování pruským vojskem roku 1757 statečným a prozíravým jednáním uchránit katedrálu sv. Víta před požárem. Po něm přichází Josef Adam hrabě Arco (1776–1780), který patřil již ke generaci vysokých církevních hodnostářů ovlivněných josefinismem a osvícenstvím. Vydal řadu dekretů, nařízení a statut upravujících chod konzistoře, kapituly a velkostatku. Provedl generální opravu biskupské rezidence, při níž byl snesen barokní střešní pavilon a budova byla zastřešena novou mansardovou střechou. Za jeho episkopátu byl stavěn kostel sv. Anny s minoritským klášterem v Kuklenách jako náhrada za zbouraný. V souvislosti s budováním vojenské pevnosti byly zbořeny ještě předměstské kostely sv. Pavla a sv. Petra. Domácí prostředí však biskupa Arca vnímalo jako cizince (rodina původu jihotyrolského), a proto nebyl také plně akceptován. Po dvou letech zažádal o přeložení a posléze se stal biskupem v rakouském Seckau.

Osvícenství doprovázené josefinským byrokratismem našlo největšího zastánce v Arcově nástupci Janu Leopoldu Hayovi (1780–1794), který platil za znalce i zastánce nekatolického prostředí. Za jeho episkopátu se uskutečnila obrovská proměna církve, vedoucí k jejímu podřízení státu. V roce 1781 došlo k vydání tolerančního patentu a započalo

se s rušením klášterů, které nevyvíjely veřejně prospěšnou činnost např. ve školství či zdravotnictví. Pozitivním přínosem josefinských reforem bylo nové uspořádání farní sítě, v hradecké diecézi bylo zřízeno 79 nových far a lokálií. Biskup Hay těžil z počáteční přízně císaře Josefa II., který ho v rámci inspekčních cest do Josefova a přípravy pevnostní stavby v Hradci několikrát v rezidenci navštívil. Upozornil na sebe především vydáním pastýřského listu v roce 1781, doprovázejícím výkladem toleranční patent, který dokonce překračuje míru náboženské tolerance stanovené císařem. To mělo posléze za následek ochlazení vztahů s vídeňským dvorem. Hayův episkopát doprovázela řada změn, které výrazně zasáhly do podoby diecéze. Bylo to zejména připojení dvou krajů k diecézi – chrudimského a čáslavského, čímž se od roku 1782 rozloha hradecké diecéze zdvojnásobila. Území bylo rozděleno podle krajů na 24 vikariátů tak, aby církevní správa odpovídala politickému územnímu dělení. V souvislosti s výstavbou vojenské pevnosti se uvažovalo o přenesení sídla biskupství z Hradce do Chrudimi, z finančních důvodů byl nakonec tento plán zažehán. Hay se přátelil s řadou významných osvícenců, k nimž patřil Josef Dobrovský, kterého roku 1786 v rezidenční kapli vysvětil na

kněze. Podporoval na studiích i mladého malíře Antonína Machka, který později vyzdobil nástěnnými malbami dvě místnosti na zámku v Chrasti. Jako kanovník působil v Hradci významný kreslář – vedutista Johann Venuto. K nelibosti místních provedl biskup razantní úpravu interiéru katedrály Sv. Ducha, kdy nahradil původní barokní výzdobu novou, ale kvalitní, ve stylu klasicismu. Ani tento inventář se však do současnosti nedochoval. K představitelům osvícenství, i když méně radikálním než předchozí, patřil také 15. biskup Maria Tadeáš hrabě Trauttmansdorff (1795–1811). Jeho episkopát se kryl s dobou napoleonských válek, tudíž musel čelit především jejich následkům, hospodářské krizi a státnímu bankrotu v roce 1811. Ve své působnosti na hradeckém stolci se zaměřoval především na reformu církevního školství, podporu vzdělávání kléru a povznesení hospodářské úrovně biskupského panství. Původní kněžský dům v Hradci byl roku 1802 transformován na řádný tříletý bohoslovecký seminář, který fungoval zpočátku jako součást pražského a později se osamostatnil a jeho budova byla výrazně rozšířena. Do studijního programu zařadil výuku českého jazyka, kterou vykonávali v Hradci významní obrozenci (J. M. Rautenkranz, J. L. Ziegler). Byl to první nově koncipovaný

kněžský institut v rakouských zemích. Kromě toho obnovil gymnázium v Německém (dnes Havlíčkově) Brodě, podporoval filozofický institut v Litomyšli. Biskup zanechal významnou knihovnu, která je chloubou královéhradeckého biskupství dodnes. M. T. Trauttmansdorff se roku 1811 stal moravským metropolitou a svoji životní dráhu zakončil jako kardinál (1816). Na jeho místo do Hradce přišel olomoucký světitel biskup Alois Josef hrabě Kolovrat-Krakovský (1812–1831). Byl to poslední příslušník historické rodové šlechty, který stanul v čele hradecké diecéze. Centrem pozornosti zůstával i nadále seminář, studium bylo prodlouženo na čtyři roky, vyučovalo se také zemědělským naukám, ekonomii a pedagogice. Po devatenácti letech působení v Hradci byl roku 1831 jmenován arcibiskupem pražským.

Biskupství za vlády císaře Františka Josefa I.

Toto období představuje především episkopát 17. biskupa Karla Boromejského Hanla (1831–1874), který patřil k nejdelším v dějinách hradeckého biskupství, trval plných 42 let. Hanl byl vzorným správcem diecéze, velmi pilně plnil povinnosti jak pastorační, tak hospodářské. Až do roku 1848 vykonával

Interiér Trauttmansdorffské knihovny

Budova Borromaea

Presbytář katedrály Sv. Ducha po regotizaci

◀ Vila v Trevi (Umbria) pro rekreaci bohoslovců české koleje v Římě

tak jako jeho předchůdci vrchnostenská práva, která byla zároveň s poddanstvím a robotou zrušena, z panství se stal velkostatek, politická a soudní správa přešla z vrchnosti na zemské úřady. Biskup Hanl značně pozvedl náboženský život, zavedl nové rozdělení vikariátů (1842), jichž měla diecéze nadále 31, roku 1849 zavedl misie lidové i kněžské, zřídil pro tento účel misijní ústav, uspořádal první diecézní synodu pro klérus (1863). Královéhradecká diecéze byla tehdy nejlidnatější v Čechách, k roku 1846 měla 1 261 465 duší. Roku 1860 zřídil chlapecký výchovně vzdělávací internát – konvikt pro studenty z diecéze,

◀ Tribuna na Velkém náměstí pro pontifikální mši svatou při Eucharistickém sjezdu 1937

nazvaný Borromaeum a postavil pro něj novou budovu, kterou z velké části sám financoval. Hanlovou zálibou byla historie, sepsal monumentální dílo, třídílnou rukopisnou Pamětní knihu biskupství královéhradeckého. Opravil všechny budovy biskupství včetně hospodářských dvorů, svoji činnost završil regotizací katedrály Svatého Ducha v letech 1864–1876 (k 200. výročí založení biskupství), kterou prováděl stavitel František Schmoranz. Při ní byly odstraněny všechny negotické prvky v interiéru a tím zanikla i předchozí Hayova klasicistní úprava. Až do svých 85 let neúnavně konal vizitace, takže se mu podařilo za svůj dlouhý episkopát vizitovat diecézi celkem třikrát. Vizitace bývaly spojovány s biřmováním a nezřídka se stávalo, že při nich biřmoval najednou i více než 20 000 osob. Po smrti Karla Hanla byl jmenován do Hradce Josef Jan Evangelista Hais (1875–1892), který navázal na odkaz svého předchůdce. Věnoval zvýšenou pozornost otázkám národnostním a jazykovým, zavedl úřadování na konzistoři v jazyce, v kterém se na úřad žadatel obrátil. Prosazoval myšlenku českého katolického vlastnictví. Roku 1881 založil ústav pro výchovu hluchoněmých Rudolfinum, na který přispěl částkou 100 000 zlatých. Zasloužil se o obnovu vyhořelého klášterního areálu Hory Matky Boží v Králíkách, kam uvedl řád redemptoristů. Ze svých prostředků zakoupil pro české

seminaristy v Římě letní sídlo v Trevi (Umbria). Haisovy zásluhy o církev ocenil při návštěvě Hradce jak císař František Josef I., tak i korunní princ Rudolf.

Josefa Haise vystřídal roku 1893 Eduard Jan Nepomuk Brynych, který byl známý především jako katolický spisovatel a organizátor církevního spolkového života. Jeho devízou bylo: „*Proti slovu máme slovo, proti knize nebo listu musíme dáti knihu nebo list, proti spolku musíme postavit spolek, proti činnosti činnost, proti penězům peníze, proti zášti a fanatismu musíme dáti lásku a klidnou odhodlanost.*“ Za jeho episkopátu se v plné míře projeví národnostní problémy v diecézi, musel čelit velkým tlakům i obžalobě ze strany německých nacionalistů kvůli zavádění českých bohoslužeb na Trutnovsku a v pohraničí. Svá stanoviska úspěšně obhájil i u papeže Lva XIII. Aktivně vstupoval do politického života, podílel se na zakládání katolických spolků, jejichž posláním bylo oživení náboženského života, šíření osvěty, vzdělání, sociální i ekonomické povznesení úrovně obyvatelstva. K tomu přispívalo i založení tiskárny s nakladatelstvím a jako spisovatel podporoval vydávání diecézních časopisů a dalších publikací (časopis *Obnova*, *Časové úvahy*, týdeník *Štít*). Do výuky v semináři zařadil křesťanskou sociologii. Brynych byl zároveň posledním z velkých fundátorů a stavebníků

◀ Biskup Josef Doubrava

◀ Obraz Panna Maria s Alžbětou ze sbírky Josefa Doubravy

v biskupském křesle. Během deseti let, kdy stál v čele diecéze, zrealizoval tři velké církevní stavby v Hradci Králové, a to spolkový dům Adalbertinum (1897), Nové Borromaeum a Nové Rudolfinum (obojí 1901–1902), protože staré již nepostačovaly. Novinkou byly katolické diecézní sjezdy, které uspořádal v roce 1897 a 1902. Zemřel roku 1902 v Chrašti, kde je též pohřben.

Biskupství v době I. světové války a První republiky

Episkopát jeho nástupce 19. biskupa Josefa Doubravy (1903–1921) spadl do bouřlivého období I. světové války, rozpadu monarchie a vzniku samostatného československého státu, ale i rozkolu uvnitř katolické církve a založení Církve Československé. Díky svým schopnostem a diplomatickému jednání ochránil diecézi před chaosem a nebezpečími konce války a prvních poválečných let. Doubrava podporoval vznik Československa, byl jedním ze zakládajících členů Jednoty katolického duchovenstva, organizace sdružující prvorepublikové smýšlející kněžstvo, ale zároveň si až do pádu monarchie zachoval kladný vztah

k panovníkovi. I z toho důvodu vykonával po odchodu pražského arcibiskupa Pavla Huyna administrátora pražské arcidiecéze. Podílel se též na navázání oficiálních styků ČSR se Svatým stolicem. Jeho zálibou bylo výtvarné umění. Vytvořil hodnotnou sbírku českého malířství 19. a 20. století, kterou odkázal městu jako základ budoucí galerie. Výuku dějin umění začlenil do osnov bohosloveckého semináře. Angažoval se i na poli památkové péče, zachránil starobylé zvony z katedrály Svatého Ducha před rekvírováním za I. světové války, byl státním konzervátorem. Jeho hlavním architektem a poradcem ve věcech umění byl Josef Fanta, který projektoval pro Doubravu k rekreačním účelům lesovnu ve Vortové (1906) a podílel se také na úpravách hradecké rezidence. Významnou úpravou za Doubravy prošel také park u zámku v Chrašti, kterou prováděl slavný zahradní architekt František Thomayer, bratr slavného lékaře Josefa Thomayera. V roce 1906 zakoupila biskupská konzistoř blok domů U zlatého beránka a Na Kropáčce a dala je upravit pro účely jezuitské rezidence, neboť řád byl opět uveden do města. Většina Doubravových pastoračních aktivit spadala ovšem do doby před I. světovou válkou, nejmohutnější akcí byl V. všeobecný sjezd katolíků pořádaný v Hradci 1909, kterého se účastnilo na 30 000 katolíků. Jeho hlavní myšlenkou bylo

◀ Lesovna ve Vortové, 1906

◀ Požár biskupské rezidence, 11. 1. 1931

„náboženství jest věcí veřejnou“. Od roku 1920 působil v diecézi jako světitel biskup Karel Kašpar, který se roku 1921 po Doubravově smrti stal 21. královéhradeckým biskupem.

Kašparův episkopát probíhal v konzervativnějším, ale energičtější duchu. Zasazoval se především o jednotu uvnitř římskokatolické církve a zrušení Jednoty katolického duchovenstva, která přispívala k rozkolu v církvi. Úspěšně vedl diecézi i hospodářsky, zejména při řešení I. pozemkové reformy. Systematicky podporoval upevnění katolické výchovy v rodinách, založil nepolitické hnutí Katolická akce, které bylo za dob totality zneužito k perzekuci církve. Kromě královéhradeckého semináře mu byla svěřena péče i o seminář římský, zejména stavbu nové české koleje Nepomucena, na níž přispěl velkou částkou papež Pius XI. a která byla vysvěcena roku 1929. Velkým dílem Karla Kašpara pro Hradec bylo vybudování kostela Božského Srdce Páně na Pražském Předměstí (architekt Bohumil Sláma) na paměť obětí I. světové války z hradecké diecéze. Vysvěcen byl až za Mořice Píchy v roce 1932. Dalším důležitým tématem jeho episkopátu byly katolické sjezdy. Uspořádal dva: v roce 1923 III. sjezd katolíků královéhradecké diecéze s mottem „křesťanstvím k lidskosti“ a v roce 1929

Audience nově jmenovaných ordinářů u předsedy vlády, první zleva královéhradecký biskup Mořic Pícha, 1931

eucharistický sjezd při svatováclavských jubilejních oslavách. V roce 1930 byla při hradecké kapitule zřízena proboštská dignita, prvním proboštem se stal dr. František Reyl, významná osobnost hradeckého církevního života. Biskup Kašpar byl také velkým cestovatelem, kromě řady evropských států navštívil USA, účastnil se světového eucharistického kongresu v Chicagu v roce 1926, Egypt a Svatou

zemi. V roce 1931 došlo k požáru biskupské rezidence, při němž shořela střecha a bylo poškozeno 2. patro. Oprava, která začala prakticky ihned, byla dokončena za jeho nástupce, protože ještě téhož roku byl Karel Kašpar jmenován arcibiskupem pražským a 1935 kardinálem. V Hradci ho vystřídal kanovník Metropolitní kapituly u sv. Víta a generální vikář Pražské arcidiecéze Mořic Pícha.

V době 2. světové války

Episkopát Mořice Píchy probíhal za extrémně obtížných podmínek: sklonek I. republiky, okupace, II. světová válka, krátké období částečného uvolnění a obnovy, doba represí a totality. Lze ho označit za nejtragičtější v dějinách královéhradeckého biskupství 20. století. I přes omezenou možnost činnosti se zhostil svého úkolu vždy se ctí a pevným charakterem. Navázal na své předchůdce a pokračoval v konání katolických sjezdů, v roce 1937 uspořádal diecézní eucharistický sjezd, jehož se účastnilo na 50 000 lidí. Byla to na půlstoletí poslední svobodná církevní akce v diecézi. Pícha byl velký podporovatel misijního díla, předsedal Národní radě „Díla šíření víry“ a za činnost v této oblasti mu byl roku 1940 udělen velkokříž Řádu sv. Lazara Jeruzalémského, stal se prelátem tohoto řádu. V letech okupace prováděl rozsáhlou sanaci a rekonstrukci interiéru katedrály Svatého Ducha, při níž byly provedeny na klenbě erby královéhradeckých biskupů a zároveň byl pořízen v hořické kamenické škole nový hlavní oltář v novogotickém stylu.

Po odtržení Sudet za okupace se ocitlo 114 farností královéhradecké diecéze

Mořic Pícha s Karlem Otčenáškem, kolem roku 1949

Biskup Pícha s ostatky sv. Vojtěcha, Hradec Králové, 1947

z celkového počtu 470 za hranicemi Protektorátu Čechy a Morava. Z nich byl vytvořen tzv. biskupský generální vikariát v Sudetech se sídlem v Trutnově a tento stav trval do roku 1945. Za války 7 kněží z diecéze zahynulo, více než dvě desítky jich bylo vězněno, 102 v důsledku tzv. Benešových dekretů odsunuto. Biskup Pícha statečně čelil germanizaci. Po válce byl jedním z kandidátů na pražský arcibiskupský stolec po Karlu Kašparovi. Bylo to výslovným přáním papeže Pia XII. jmenovat jej českým primasem. Patrně na zásah československé vlády k tomu nedošlo a roku 1946 byl jedním se spolusvětitelů arcibiskupa Josefa Berana. Ihned po válce usiloval o povýšení hradeckého teologického institutu na vysokoškolskou fakultu, neboť se uvažovalo o zřízení Východočeské univerzity v Hradci Králové. Za částečnou poválečnou obrodu církevního života lze považovat eucharistický sjezd v roce 1947 v Chrasťi a pak zejména oslavy 950. výročí mučednické smrti sv. Vojtěcha, kdy byla do Hradce přivezena lebka světce.

Období komunismu

Roku 1948 došlo k zabránění a vyvlastnění nemovitostí tvořících biskupský

velkostatek Chrast se zámekem a kapitulní velkostatek Skály. V roce 1949 začaly nejtěžší represe, byl ustanoven dozor nad církvemi, který prováděli církevní tajemníci a zmocněnci, kteří obsadili rezidenci a biskup Pícha se ocitl v internaci pod trvalým dozorem StB. Politickopropagandistická kampaň „Katolická akce“ měla za následek hromadné zatýkání kněží, o rok později následovala „Akce K“ – přepadení klášterů, násilné ukončení jejich činnosti, odvlčení řeholníků do vězení, pracovních táborů a internace. Zároveň byl zrušen i královéhradecký bohoslovecký seminář. V roce 1950 umírá na následky mučení kněz královéhradecké diecéze číhoštský farář P. Josef Toufar. Za této situace dochází 30. 4. 1950 v kapli hradecké rezidence k tajnému vysvěcení Karla Otčenáška na pomocného biskupa, v následujícím roce je Otčenášek zatčen a odsouzen k 13 letům vězení. Po velkých útrapách dne 12. 11. 1956 umírá na rakovinu v hradecké nemocnici biskup Mořic Pícha.

Úmrtím biskupa Píchy nastalo 34 let trvající období sedisvakance, kdy diecézi spravovala Katedrální kapitula v čele s kapitulním vikářem a kapitulní konzistory, nad níž měli dohled pověřeni

Biskup Karel Otčenášek s papežem Janem Pavlem II.

úředníci Státní bezpečnosti. Kapitulním vikářem byl zvolen Václav Javůrek (1956–1968) a po něm Karel Jonáš (1969–1989). Budova rezidence byla předána roku 1962 nově zřízené Krajské galerii a o rok později byla v části budovy otevřena galerijní expozice, která v těchto prostorách provozovala výstavy až do přelomu let 1989/90.

Obnova po pádu totality a znovuvybudování diecézních struktur

Dne 21. prosince 1989 byl papežem Janem Pavlem II. jmenován Karel Otčenášek 23. sídelním biskupem a 27. ledna roku 1990 se konala slavnostní intronizace za účasti prezidenta Václava Havla a nových polistopadových státních činitelů, představitelů veřejného života a zástupců Vatikánu. Biskup Otčenášek ihned přistoupil k řadě významných rozhodnutí a události pokračovaly v rychlém sledu. Týkaly se celkové obnovy církevního života, konzistoře a kapituly, změn v duchovní správě, dále oblasti církevního školství (zejména otevření Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína, 1992), diecézní charity a pastorační činnosti. Roku 1992 byl ustanoven pomocný biskup Josef Kajnek. O rok později došlo v důsledku založení dalších dvou biskupství – plzeňského

Žižkovo náměstí (dnes Velké náměstí) s budovou Biskupství, tehdejším sídlem Krajské galerie, konec 60. let 20. století

(Mons. Jan Vokál, foto MF Dnes, Martin Veselý)

Podstata biskupské služby je vepsána do srdce

Pokaždé, když se vracím z cest po diecézi, když se přede mnou otevírá brána biskupské rezidence, často mívám téměř sváteční pocit. Není to jen obyčejný návrat do úřadu, vždy zároveň vstupuji na místo, které je znamením trvalosti církve a jejího působení v našem regionu.

Po tři století byli moji předchůdci v tomto domě svědky velkých dějinných zvratů, sloužili postupně v obdobích, kdy se církev ve společnosti těžko prosazovala, kdy měla silné postavení, ale i v době, kdy byla krutě pronásledována. Po celou tu dobu stojí na hradeckém Velkém náměstí nedaleko katedrály znamení toho, že v tomto kraji působí nástupci prvních Kristových apoštolů, obklopeni kněžstvem a zástupem věřících.

Od chvíle, kdy mě Svatý otec Benedikt XVI. poslal, abych i já denně procházel branou tohoto domu, připomínají mi jeho zdi zároveň velkou odpovědnost za pokračování ve svěřeném úkolu. Od počátku vím, že nést celou jeho tíhu není v lidských silách, a proto spoléhám na dary Ducha Svatého, kterému je zasvěcena naše katedrála, na mateřskou ochranu Panny Marie, jejíž plastika střeží hlavní bránu rezidence, i na přímluvu mnoha mých velkých předchůdců, kteří již odešli na věčnost.

Velmi silně vnímám otcovský vzor arcibiskupa Karla Otčenáška. Právě jeho návrat do rezidence po čtyřiceti letech útlaku byl velkým projevem trvalosti Kristovy církve, která se nedá zvíkat rozmary dějin.

Život pana arcibiskupa zároveň ukázal, že podstata biskupské služby není uzavřena ve zdech domu, ale je působením Ducha Svatého vepsána do srdce Kristových následovníků, kdekoli se právě nacházejí. Dům a v něm ukryté stopy historie jsou však toho jedinečnou připomínkou, z níž mohu já, moji spolupracovníci i naši budoucí nástupci čerpat sílu v každodenní snaze zachovat odkaz svědků víry, kteří nás předešli do Božího království.

+Jan Vokál, 25. biskup královéhradecký)

a ostravsko-opavského k úpravě hranic diecéze, kdy farnost sadská byla opět přičleněna k arcidiecézi pražské. V roce 1994 k 650. výročí vzniku někdejšího biskupství v Litomyšli, byla obnovena litomyšlská kapitula.

Další důležitou kapitolou Otčenáškovy episkopátu byly opravy církevních budov, a to zejména biskupské rezidence, která proběhla s výrazným přispěním spřátelené diecéze v rakouském St. Pölten. Budova byla po celkové rekonstrukci slavnostně otevřena roku 1994 v době oslav 330. výročí založení biskupství. V roce 1993 získalo biskupství za symbolickou 1 korunu areál bývalé jezuitské koleje, která byla ve velmi zanedbaném stavu. Otčenáškovy vize byla vytvořit multifunkční prostor s pastoračním a evangelizačním střediskem diecéze s přednáškovými sály, kaplí, ubytovací kapacitou, domov zde našly učebny hudební fakulty Východočeské univerzity, hradecké vysílání rádia Proglas, Katolický teologický institut a časem i Biskupská knihovna. S velkým úsilím se náročný plán podařilo realizovat, revitalizace se uskutečnila s finanční podporou partnerské diecéze Solothurn ze Švýcarska a dokončena byla za biskupa Dominika Duky.

(Kardinál Dominik Duka)

Duchovní program a zároveň i odkaz osmiletého Otčenáškova episkopátu představovala myšlenka „svatodušního spráteleování všech lidí dobré vůle“, představa širokého otevření církve společnosti, která nacházela výraz např. v oblíbených adventních setkáních představitelů nejrozličnějších profesních i sociálních složek obyvatel z území diecéze v budově rezidence, v nichž se pokračuje doposud. Biskup považoval též za velmi důležité navazování mezinárodní spolupráce s diecézemi v Polsku, Rakousku, Německu i Švýcarsku.

Vyvrcholením Otčenáškova působení byla návštěva papeže Jana Pavla II. v Hradci Králové, která se uskutečnila 26. dubna 1997 v rámci třetí pastorační cesty svatého Otce do naší republiky při příležitosti oslav svatovojtěšského milénia. Jan Pavel II. poznal biskupa Otčenáška již v době totality, velmi si vážil jeho statečnosti, svými názory i programem si byli blízcí. Proto si papež výslovně přál navštívit rodiště sv. Vojtěcha, místo jeho působení a Hradec Králové, kde sloužil na Velkém náměstí mši svatou. Rok po těchto událostech ukončil Karel Otčenášek aktivní činnost diecézního biskupa, byl jmenován osobním arcibiskupem a na jeho místo

byl 6. června 1998 jmenován Dominik Duka OP a 26. září se uskutečnilo předání úřadu.

Královéhradecké biskupství v 21. století

Do 21. století vstupovala diecéze s novým ordinářem. Poprvé v jejích dějinách to byl člen dominikánského řádu a hradecký rodák Dominik Duka, který zaujal po pádu totality jednu z nejvýznamnějších pozic v národní církvi. Dojednával tehdy obnovu řádu na Předsednictvu vlády, podílel se i na obnovování teologické fakulty, na přípravě zákona o hospodářském zabezpečení církvi. Pro episkopát Dominika Duky byla charakteristická intenzivní a dobrá spolupráce s městem a státní správou. Byl formován dominikánskou spiritualitou, a to se odrazilo i v jeho programu na biskupském stolci. Kladl velký důraz na podporu vědy a vzdělávání, intelektuální formaci, umění – kulturní mecenášství. V mnohém navazoval na linii svého předchůdce Karla Otčenáška a dokončoval jím započaté projekty. Určité změny provedl ve vedení diecéze, nově nastavil chod ordinariátu a konzistoře, posílil úlohu vikářů, intenzivněji spolupracoval s farnostmi.

Stanovil sedmiletý pastorační plán, kdy na každý rok byl určen jeden hlavní patron, který byl po celý rok připomínán. Navazoval užší spolupráci s kněžími a bohoslovci, podporoval kněžská a řeholní povolání.

V roce 1999 v rámci příprav na Jubilejní rok 2000 byl založen Diecézní teologický institut jako reakce na potřebu hlubšího a trvalého vzdělávání v teologii pro kněze i laiky. Do určité míry se tím zaplnila mezera po zrušení hradeckého teologického učiliště. V roce 2000 došlo též k dokončení velkorysých oprav Nového Adalbertina a biskupství se vzdalo ve prospěch města jižních teras pod tímto areálem. O dva roky později byla v Novém Adalbertinu v objektu barokní sala terreny otevřena pro veřejnost Biskupská knihovna, přechovávací teologickou a filozofickou literaturu. Nejvýznamnější událostí v oblasti pastorace bylo uspořádání eucharistického kongresu dne 1. 6. 2002 s mottem „Eucharistie – srdce církve“, jehož cílem bylo prohloubení úcty k Nejsvětější svátosti. V témže roce vykonal biskup Dominik oficiální cestu do USA, kde navštívil krajany ve státu Texas a navázal tím na pastorační linii kardinála Kašpara i Berana.

◀ Biskupská knihovna v Novém Adalbertinu

◀ Biskup Jan Vokál

K 340. výročí založení biskupství byla v roce 2004 vypracována nová statuta Katedrální kapituly při chrámu Svatého Ducha, počet sídelních kanovníků byl stanoven na sedm a byl vydán jednotný kancionál pro diecézi. V důsledku demografických změn došlo po roce 2004 ke slučování farností, čímž poklesl jejich počet z někdejších 447 na 256. Díky podpoře biskupa Dominika Duky získala hradecká diecéze řadu významných uměleckých děl, např. sousoší sv. Vojtěcha a Radima na Libici (Vojtěch a Marie Adamcovi, 2000), socha Jana Pavla II. na nádvoří Nového Adalbertina (Vojtěch Adamec, 2003), busta patrona diecéze sv. Klementa v katedrále Svatého Ducha (Vladimír Preclík, 2006), busty královny Elišky Rejčky a Alžběty Pomořanské v katedrále Sv. Ducha (Vojtěch Adamec, 2007). Dne 13. února 2010 byl Dominik Duka jmenován papežem Benediktem XVI. v pořadí 36. arcibiskupem pražským.

Po více než roční sedisvakanci, kdy spravoval diecézi pomocný biskup Josef Kajnek jako administrátor diecéze, byl k 3. březnu 2011 jmenován 25. sídelním královéhradeckým biskupem Jan Vokál, působící na Státním sekretariátu ve Vatikánu. Mons. Jan Vokál žil od roku 1983 v emigraci, teologické vzdělání získal na Lateránské univerzitě v Římě (po předchozím dokončení studia kybernetiky na ČVUT v Praze) a po vysvěcení na kněze Janem Pavlem II. v roce 1989 působil v USA a ve Vatikánu. V Římě pak ještě pokračoval ve studiu církevního a občanského práva. Do Čech se vrátil s bohatými zahraničními zkušenostmi a dobrým jazykovým vybavením, které ve své službě biskupa intenzivně využívá. Jako dosud jediný z hradeckých ordinářů přijal biskupské svěcení ve Vatikánu z rukou státního sekretáře Tarcisia Bertoneho, přímo u oltáře Katedry ve svatopetrské bazilice. Krátce po uvedení biskupa Jana Vokála do úřadu dne 23. května 2011 ve věku 91 let zemřel arcibiskup Karel Otčenášek a po roce odhalil biskup Jan Vokál v presbytáři katedrály jeho pamětní desku.

Jana Croý)

(Tip na vánoční dárek

Královéhradečtí biskupové a jejich rezidence

Výpravná publikace Jany Croý přináší kromě historie vývoje samotné budovy také portréty všech 25 královéhradeckých biskupů, jejich duchovní rozměr, kulturní aktivity, působení v diecézi i osobní život.

Text doprovází pět stovek mnohdy unikátních fotografií a obrazových dokumentů z průběhu 350 let historie diecéze. „Kniha pojednává o biskupech a jejich sídlech. Původní záměr psát pouze o hradecké biskupské rezidenci a někdejší biskupském zámečku v Chrástě se ukázal jako příliš úzký. Nutně jsem se musela věnovat biskupům, kteří v nich žili. Postihnout dějiny celé diecéze by zase bylo příliš široké. Proto jsem zvolila toto vymezení,“ uvedla autorka.

Pevná vazba s přebalem, formát 225 × 310 mm, 480 stran, 799 Kč, ISBN: 978-80-86472-58-4

Prodej a objednávky

Nakladatelství Garamon, Wonkova 432b, 500 02 Hradec Králové
telefon: 495 217 101 www.garamon.cz/knihy, e-mail: garamon@garamon.cz

www.knezskyseminar.cz
/nase-akce/vir-via/

Srdečně zvou bohoslovci!

obnovu vede
MONS. MARTIN DAVID
ostravsko-opavský biskup
29.11. - 1.12.2024

15 let
VIR

pro svobodné muže, kteří rozlišují své povolání (17-35 let)
ADVENTNÍ DUCHOVNÍ OBNOVA

v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci

Před 15 lety vyšel český překlad Jeruzalémské Bible

Rok 2009 vejde do dějin jako rok biblických překladů. Na jaře toho roku vyšla Bible pro 21. století, v létě tzv. Studijní překlad Bible a na podzim, přesněji v pondělí 30. listopadu, bylo představeno kompletní jednosvazkové vydání Jeruzalémské Bible. Po třicetileté překladatelské a ediční práci ji vydalo dominikánské nakladatelství Krystal OP v koedici s Karmelitánským nakladatelstvím.

Původní francouzské vydání Jeruzalémské Bible vychází z více než stoleté práce Jeruzalémské biblické školy. Dominikáni jsou v této škole uznávanými odborníky v biblické archeologii, ale také znalci obrovského množství biblických rukopisů.

„I anglofonní svět převzal první překlad Jeruzalémské Bible přes francouzský překlad. Co bylo důvodem? Věděli jsme, že Francouzi nepřekládají kritický text hebrejské Kittelovy Bible, ale že mají své pracovní verze, ke kterým se my vzhledem k železné oponě nikdy nemůžeme dostat,“ zdůrazňuje kardinál Dominik Duka, který si se mnou o Jeruzalémské bibli povídal.

Hlavními překladateli z francouzského originálu byli manželé Halasovi. *„Syn básníka Františka Halase, profesor František Xaver Halas, první velvyslanec Československé, a pak České republiky u Svatého stolce, a jeho manželka, paní Dagmar rozená Pojerová, oba vedoucí a skuteční překladatelé Jeruzalémské Bible do českého jazyka. Právě jim byla svěřena tato nadlidská, ale také jedinečná, těžká práce překlada Bible, která je pokladem světové poezie i prózy. V tomto krásném poslání jsem byl spíše organizátorem okruhu poradců – biblistů a hebraistů: Mons. Prof. Josef Poul, Dr. Augustin Malý, prof. Ladislav Tichý, doc. Jaroslav Brož, dr. Marek Mayer OFMCap., prof. Benedikt Viviano OP z Jeruzalémské biblické školy, PhDr. Miloslav*

Vlk a jazykový poradce pro knihu Žalmů Václav Havel. Ti všichni zaručovali věrnost českého textu hebrejskému originálu,“ píše kardinál Duka ve svých pamětech.

Jeruzalémskou bibli překládali manželé Halasovi už v době komunismu, práce začaly v roce 1980, a sametová revoluce jim paradoxně jejich překladatelské úsilí zkomplikovala. *„Když jsem měl jít jako velvyslanec do Říma, pan prezident se mě mimo jiné zeptal, jak pokračujeme. Odpověděl jsem: Kdyby nebylo sametové revoluce, pokračovali bychom rychleji, ale zaplat Pán Bůh za sametovou revoluci,“* vzpomínal s úsměvem profesor František X. Halas. Čím se česká Jeruzalémská Bible liší od ostatních biblických překladů liší? Hlavní odlišnost spočívá v klasické katolické přidané hodnotě: ve výkladu, komentářích, poznámkách, úvodech, které čtenáře orientují v často nepřehledném biblickém terénu.

Historie vzniku Jeruzalémské Bible

Původcem myšlenky byl dominikán Thomas-Georges Chiffot OP, který pracoval v pařížském katolickém nakladatelství Éditions du Cerf. Jeho záměrem bylo dát široké francouzské veřejnosti nový překlad Písma, který by byl součástí duchovní obnovy Francie. Chiffot dobře odhadl, že takový úkol má být svěřen právě Jeruzalémské biblické škole.

První reakce školy byly víc než zdrženlivé, protože to znamenalo odložit badatelské práce. Nakonec se však podařilo ředitele Rolanda de Vaux přesvědčit, že věc stojí za námahu. Tento vynikající znalec Starého zákona se ujal nejen překladu samotného, ale především spolu se specialistou na Nový zákon, otcem P. Benoitem, shromáždil rozsáhlý tým překladatelů složený zčásti ze členů školy, ale také z jiných biblistů: dominikánů, členů jiných řádů, světských kněží i laiků.

Práce na překladu byly zahájeny v roce 1946 a o dva roky později už v Éditions du Cerf vyšly první dva svazky souboru, jehož souhrnný název zněl: Svatá Bible přeložená do francouzštiny pod vedením Jeruzalémské biblické školy. Tyto svazky obsahovaly Markovo a Lukášovo evangelium. Další sešity pak vycházely v letech 1949–1954. Celkem jich bylo

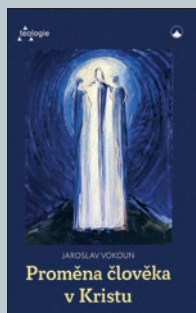
(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradeck@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Jaroslav Vokoun

Proměna člověka v Kristu

Učení o theosis („zbožštění“) je spojováno především s východním křesťanstvím, ale podobné myšlenky nacházíme i na křesťanském Západě. Knížka shrnuje nauku o theosis v západní, katolické i reformační, větvi. Nejprve sledujeme vývoj od apoštola Pavla přes Augustina a Bernarda až k Lutherovi a současnému luterství. *Brož., 152 str., 199 Kč*

Jan Heller, Martin Prudký

Obtížné oddíly knih Mojžíšových

Cílem knihy je dojít od bezradnosti nad obtížnými místy Bible k živému jádru jejich duchovního poselství. Kdo chce číst Bibli s užitkem, musí na prvním místě dešifrovat jazykové zvyklosti, kulturu a dějinnou situaci starých časů. *Brož., 240 str., 329 Kč*

vydáno čtyřicet tři, většina z nich obsahovala jedinou knihu Písma s úvody a velmi rozsáhlým poznámkovým aparát, skládajícím se z věcných vysvětlivek a textologických údajů. V roce 1956 pak bylo vydáno Písmo svaté jako celek.

Charakteristické znaky překladu

Předností nového vydání Bible je jednak překlad sám, jednak úroveň pomocného aparátu, který na malé ploše podává neuvěřitelné množství věcných informací a vzájemných textových souvislostí. Jde o dílo velkých znalců Písma, kteří výsledky své badatelské práce vložili nejen do vynikajícího pomocného a kritického aparátu, ale rovněž do překladu samotného. Nesnažili se vnášet do překladu literární kvality, které nejsou vlastní originálu. Podařilo se jim na základě rukopisů a starověkých překladů osvětlit anebo rekonstruovat četná temná místa textu (porušená opisovači při jeho tradování)

a opravit některé omyly novodobých překladatelů. Je to tedy především překlad přesný, místy až doslovný, zároveň však se smyslem pro jazykovou estetiku biblických textů.

Dílo Jeruzalémské biblické školy si rychle získalo uznání ve všech francouzsky mluvících zemích. Odtud nebylo daleko k myšlence pokusit se výsledky této práce zpřístupnit i čtenářům v jiných zemích. Název přijatý pro cizojazyčné edice díla zněl Jeruzalémská Bible a v běžné řeči se začal užívat i ve Francii. Oficiálně se tak nazývá až druhé, revidované vydání z roku 1973. Od té doby tedy nesou veškeré edice díla i ve francouzštině titul La Bible de Jérusalem.

Druhé a třetí vydání

Druhé vydání Jeruzalémské Bible se od prvního poněkud odlišovalo. Zatímco v prvním vydání kladli redaktori velký důraz na srozumitelnost biblického

Prof. PhDr. František X. Halas, CSc.

V závěru vzpomínky na zcela výjimečný překladatelský počín, jehož vzniku jsem při návštěvách manželů Halasových u tehdy královéhradeckého biskupa Dominika Duky mohla být letmým svědkem, se sluší připomenout odkaz Františka X. Halase (18. října 1937 Praha – 24. listopadu 2023 Brno). Historik specializující se na církevní dějiny se narodil v rodině básníka Františka Halase, po kterém zdědil nejen jméno (z potřeby odlišit se do něj vetknul X, po svém kmotrovi), ale především schopnost práce s jazykem.

V letech 1960–1967 byl zaměstnán v Pedagogickém muzeu Jana Amose Komenského v Praze. Vystudoval obor historie na FF UK v Praze a v roce 1970 získal tamtéž doktorát filozofie. V letech 1967–1990 působil v kabinetu pro dějiny Filozofické fakulty UJEP, dnes Masarykova univerzita v Brně. V letech 1990–1999 byl velvyslancem ve Vatikáně a při Svrchovaném maltézském řádu a při republice San Marino. V roce 1993 získal vědeckou hodnost kandidát historických věd (veškeré náležitosti ovšem splnil už v roce 1977). Od roku 1999 přednášel na Cyrilometodějské teologické fakultě UP v Olomouci, katedře církevních dějin a dějin církevního umění. V roce 2000 zde byl jmenován docentem teologie (v rámci sloučení oborů církevní dějiny a teologie). V roce 2006 se stal profesorem církevních dějin, od roku 2010 emeritním profesorem.

Ve svých pracích se zaměřoval především na církevní dějiny, zejména české a novodobé, a dějiny diplomacie a mezinárodních vztahů. Je autorem knihy Fenomén Vatikán, která představuje nejucelenější českou monografii zabývající se podrobně Vatikánem a papežským úřadem. V minulosti působil, ráda připomínám, jako ředitel Diecézního teologického institutu Biskupství královéhradeckého.

Jeho manželkou byla překladatelka a filoložka Dagmar Halasová, rozená Pojerová (* 9. listopadu 1938 Brno). Společně vedli 30 let trvající překladatelské práce patnáctičlenného týmu biblistů a redaktorů Jeruzalémské bible. Mimochodem ... role paní Dagmar je v překladu Jeruzalémské Bible obecně vnímaná jako méně důležitá, než ve skutečnosti byla. Halasovi u překladu důrazně pracovali s chápáním významu sdělení a estetikou jazyka podstatně více než s ulpíváním na přesné transkripci jednotlivých slov. Tato aktivita je také vtáhla hlouběji a pevněji do prostředí podzemní církve a disentu vůbec.

textu a na jeho přístupnost čtenářům, při druhé revizi mnohem více pečovali o přesnost překladu a prosazovali ji i na úkor srozumitelnosti. Vycházeli ze zásady, že neškodí, když čtenář nad textem musí trochu přemýšlet, a že není správné překlad zaměňovat za výklad (překlad má být překladem, ne výkladem). Nejvýraznější úpravou však bylo sjednocení terminologie. Šlo o to, aby týž hebrejský (nebo řecký) výraz byl překládán, pokud možno, vždy stejně. Rovněž v poznámkách a úvodech byly provedeny některé podstatné úpravy, odrážející změny po Druhém vatikánském koncilu. Ten totiž skoncoval s různými tabu, která do té doby nesměli biblisté v některých otázkách překročit, pokud chtěli své spisy uchránit zásahů církevní cenzury. Přes početnost a závažnost změn se ale druhé vydání liší od prvního vcelku málo.

Ještě mnohem méně změn bylo provedeno ve třetím vydání Jeruzalémské Bible v roce 1998. Větší nebo zásadnější úpravy se dotkly pouze úvodů. Harmonie celku, která byla význačným rysem předchozích edic Jeruzalémské Bible, sice nezmizela ani v tomto vydání, ale byla přece jen narušena nadměrnou pozorností, kterou kritický aparát věnuje rozvíjení různých nových teorií o původu knih Písma, zatímco výklad smyslu Písma pro věřícího čtenáře je spíš ochuzen. Proto také český překlad dává přednost druhému vydání.

Česká verze Jeruzalémské Bible

Myšlenka, že by se Jeruzalémská Bible mohla přeložit do češtiny, se v socialistickém Československu jevila jako neuskutečnitelná. Kardinál Dominik Duka, v té době mladý dominikán, se ale rozhodl započít s prací i za situace, kdy nebylo vůbec jasné, zda bude možné její výsledky publikovat. „*Nejprve jsme museli postupovat tajně. Na nějaký čas práce zastavilo mé uvěznění. A pak přišel pád komunistického režimu a překladatelé manželé Halasovi odjeli do Vatikánu jako velvyslanci.*“

Překlad podle kardinála Duky trval tři desítky let i pro svou náročnost. Manželům Halasovým pomáhal početný tým

biblistů. Čas však vyřešil problém, kterého se od počátku překládání obával. „*Původně jsme mysleli, že knihy budeme tisknout v Polsku a k nám je budeme muset propašovat,*“ vzpomíná dnes s úsměvem.

„*Začátky byly neuvěřitelně obtížné. Překládali jsme tajně doma po práci. O půl páté jsme se vrátili domů, povečeřeli a začali se věnovat překladu. Jedinými svědky byly naše děti, pro které to byly úžasné překladatelské semináře.*“ Fakt, že na překladu Bible pracují, se podle Dagmar Halasové podařilo utajit před státní bezpečností: „*Věděli jsme o tom jen s manželem, otec Duka a naše děti.*“

Nejprve se nabízela možnost přeložit z Jeruzalémské Bible pouze kritický aparát – úvody, poznámky, případně i marginální odkazy – a to vše připojit k Českému ekumenickému překladu Písma. Podobně postupovali např. Italové (La Bibbia di Gerusalemme) nebo Slováci. Brzy se ale ukázalo, že poznámky Jeruzalémské Bible by se musely radikálně přizpůsobit textu. Otázka zněla, co by po takové úpravě zbývalo z díla jeruzalémských učenců. Nakonec se tedy přistoupilo k překladu celého textu. Manželé Halasovi při překládání spojili své znalosti francouzské a české literatury, jazyka i kultury.

Překlad z překladu

Originální znění Jeruzalémské Bible je francouzské. Podle Františka X. Halase se tedy překládalo z francouzštiny metodou srovnávacího překladu (z francouzštiny a původních jazyků). Překlad podle překladu je v povědomí většiny lidí pokládán za známku nedokonalosti překladatelské práce a nepřesnosti jejího výsledku. V případě Písma svatého je ale požadavek překladu „podle originálu“ iluzorní. Žádný moderní překladatel nemůže odhlédnout od existujících překladů, každý biblický překlad je tedy nový jen zčásti. Jde o to, aby výsledek byl věrný originálu. To předpokládá správné pochopení originálu a umění vyjádřit v novém jazyce jeho přesný smysl, zároveň s uchováním stylu a literární formy. Díky badatelskému úsilí Jeruzalémské biblické školy jsou tyto kvality uloženy právě ve francouzském znění,

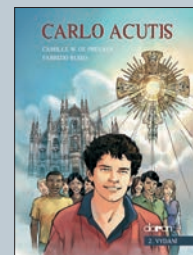
Knížní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Camille W. de Prévaux; Fabrizio Russo

Carlo Acutis

Nedávno blahoslavený „Boží ajťák“, jak se mu taky přezdívá, si během pár let získal srdce lidí po celém světě. Skvělý komiks francouzských autorů nám přibližuje jeho příběh. Jeho nenásilné svědectví přitáhlo k Bohu spoustu lidí. Bylo mu teprve patnáct, když náhle zemřel na akutní leukémii. *Váz., 48 str., 329 Kč*

Olivier Drion

Evangelium Ježíše Krista v komiksu

Životem Ježíše Krista a jeho apoštolů nás provází fiktivní postava starce, který vše zažil na vlastní oči, když byl ještě chlapec. Jinak se autor snaží držet evangelních příběhů i Ježíšových podobenství co nejvěrněji v té podobě, jak je známe z Bible. Evangelium v komiksu jistě uvítají mladí čtenáři přibližně od 10 let, kteří už dávno vyrostli z Bibli pro děti a mají tento žánr v oblíbenosti. Mohou se tak setkávat s Božím slovem, které by jinak v Bibli „pro dospělé“ ani neotevřeli. *Váz., 172 str., 599 Kč*

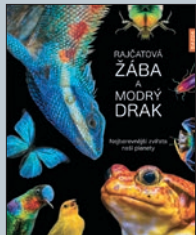
(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Andrea Köhrsenová

Rajčatová žába a modrý drak

Zářivě růžové saranče, křiklavě žluté žáby či pestrobarevní korýši. Celá řada barevných druhů žije v deštných pralesích nebo na korálových útesech, ale i u nás najdete zajímavě zbarvené tvory. Malá, velká, známá i vzácná zvířata se v této obrázkové knize setkávají netradičním způsobem: spojila se podle barvy peří, srsti, kůže nebo šupin. *Váz., 40 str., 195 Kč*

Björn Wergen a Katrin Gilbertová

Nejčastější otázky o houbách

Každého houbaře někdy v terénu zaskočí otázka, na které v běžném atlase hub nelze najít odpověď. Pomoc nabízí tato kniha. V příručce najdete více než sto fundovaných odpovědí na záladné otázky o nejdůležitějších jedlých i jedovatých houbách. Kniha otázek a odpovědí je plná detailních fotografií, které ilustrují užitečné informace, které méně zkušenému houbaři mohou třeba i zachránit život. *Brož., 128 str., 239 Kč*

z něhož se pořizují překlady do ostatních jazyků: přesněji řečeno jinojazyčné verze díla.

Český překlad byl pořízen podle druhého vydání Jeruzalémské Bible. Ve výjimečných případech dala redakce české verze přednost znění starších vydání (sešitového a prvního vydání). Naproti tomu třetí vydání vyšlo v době, kdy překlad české verze byl už zcela hotov. Proto bylo rozhodnuto o dokončení prací podle druhého vydání francouzské Jeruzalémské Bible.

Postup prací

Práce na překladu začaly v polovině roku 1980. Od konce roku 1989 se tempo přípravy zpomalilo, zato však už nestálo nic v cestě knižnímu vydávání Jeruzalémské Bible. V letech 1992–1994 bylo v dominiánském nakladatelství Krystal OP vydáno prvních pět svazků pracovního vydání (Pentateuch). Dále vycházel průměrně jeden svazek ročně. Roku 1995 a 1996 vyšel zbytek historických knih Starého zákona, v letech 1997–2000 veškeré knihy poučné, a nakonec přišly na řadu spisy proroků (2001–2005). Nový zákon vyšel ve dvou svazcích v letech 2006–2008. Příprava posledního – sedmáctého – svazku už probíhala zároveň s přípravou vydání Jeruzalémské Bible v jednom svazku (2009).

Překladatelské zásady

Překladatelé a redaktori českého znění přebrali zásady, z nichž vycházel překlad do francouzštiny. Na jedné straně byl požadavek věrně zachovat smysl originálu a maximum z původní formy. To se ale často střetávalo s úsilím podat srozumitelný a literárně kvalitní biblický text. Výsledkem je určitý kompromis, ale prioritou náleží vždy věrnosti. Překlad se nesnažil vnášet do textu Písma literární kvality, které nejsou vlastní originálu. Na druhé straně překladatelé nezaměňovali věrnost za doslovnost.

Hlavní překladatelské zásady byly zachovat smysl výpovědi, vyloučit jakýkoli posun tohoto smyslu, srozumitelně ho vyjádřit v češtině a zachovat původní formu

výpovědi. Pořadí zásad vyjadřuje jejich důležitost. Určuje, co muselo ustoupit v případě, že by došlo k jejich střetu.

Jeruzalémská Bible neuhlazuje případné drsnosti originálního textu. Vyhýbá se úskalí nesprávně pochopené úcty vůči „slovu Božímu“, která místy degenerovala ve strach. Při tomto přístupu se často stíraly rozdíly mezi jednotlivými rovinami biblické výpovědi a vše se podávalo ve vážné a slavnostní formě, mnohdy na hony vzdálené předloze. Jsou-li v originálním textu hovorové obraty své doby, podává je Jeruzalémská Bible hovorovými obraty dnešního jazyka. Jsou-li tam silná či tabuizovaná slova, nepoužívá se eufemismů. Ale stejně tak se na „křídlech originálu“ dokáže povznést do výše poezie nebo myšlenky.

Slovo na závěr

Kardinál Dominik Duka: „*Od našich prvních kroků na překladu Jeruzalémské Bible pomalu uplyne půl století. Spolu s námi šel i technologický vývoj od psaní tužkou, propiskou, na psacím stroji, na počítači Minsk 2, později na osobním počítači Františka Halase, jehož hlavní poradkyní byla dcera Klárka. Už před možná desítkou let jsme uvažovali, že by bylo potřeba druhé přepracované vydání, které by dokázalo především lépe zajistit konkordanci překladu. Mnohem větší by bylo i poradenství z odborné literatury, která v naší době nebyla přístupná. Bez velkého biblicko-teologického slovníku profesora Westermanna, který mně zasílali němečtí dominikáni po jednotlivých sešitech v německé jazykové verzi, bychom těžko dosáhli požadované věrnosti a odbornosti překladu. Na letošním vánočním trhu se, díky čtenářskému zájmu, objeví druhé vydání Jeruzalémské Bible. Náš sen o druhém přepracovaném vydání ale už bude patřit další generaci. Mně samotnému tento překlad otevřel nové obzory. Naučil mě práci jazykovědců a odborných překladatelů, a v neposlední řadě mně získal řadu přátel. Bez práce na tomto překladu bych nikdy neporozuměl biblickému textu tak, jak se to podařilo nejenom nám překladatelům, ale také autorům Jeruzalémské Bible.*“

Diecézní centrum pro rodinu

Znáš Ducha Svatého? (1)

Vítejte u několikadílného cyklu o Duchu Svatém. Název úvodního dílu **Znáš Ducha Svatého?** je i stejnojmenným titulem knihy kardinála **Tomáše Špidlíka**, ze které budeme čerpat inspiraci.

Nedávno se mi jeden můj vzácný přítel, který je dnes knězem déle, než jsem živ, svěřil se zajímavou myšlenkou – tedy spíše, se životním poznáním. Byli jsme se jednoho slunečného odpoledne projet na kolečkových bruslích a on mi vyprávěl, jak se pokaždé pečlivě připravuje na kázání, ale současně, jak je kázání „prázdné“, pokud v něm není přítomen Duch Svatý. Mluvil o tom, že člověk by měl být ve své přípravě pokaždé pečlivý, ale zároveň by neměl spoléhat sám na sebe. Jak toho ale v praxi dosáhnout? A nejen ve smyslu kázání, ale v podstatě pokaždé, když hovoříme o Božích skutečnostech, když hovoříme o Bohu, když přinášíme evangelium „druhým“? Odpověď nemusí být složitá. Boží Duch je od Otce v Kristu slíbeným a ve křtu uskutečněným darem. My máme možnost žít v plnosti tohoto Božího Ducha, který v nás může nejoprávněněji, nejautentičtěji a nejlépe vydávat svědectví o sobě samém, o nekonečném vztahu lásky uvnitř Boží Trojice, která je lidským způsobem nevyhovitelná, která zůstává pro člověka bez Božího Ducha neproniknutelným tajemstvím. Taková výpověď pak není jen lidsky omezenou, ale Boží. A jak to druzí lidé poznají? Opět jednoduše. Boží Duch, jeho přítomnost, proměňuje nejen nás samé, ale spolu s námi také vše okolo nás. Jeho vyzářování je něčím, co proniká tímto světem podobně, jako světlo, které proráží a osvětluje tmu. V jistém smyslu se křesťan stává opravdovým křesťanem teprve ve chvíli, kdy je plný Ducha Svatého. Svátí o tom vydávají svědectví vlastním životem, když přinášejí živé Evangelium. Takové svědectví o Kristu, o nekonečném dávání a přijímání lásky v tajemství Boží Trojice, je něco, co současný svět tolik potřebuje.

Mnoho křesťanů současné církve si pokládá otázku: co dělat, když jsou před námi

tak ohromné a závažné výzvy v otázkách pastorace, evangelizace? Spolu s tím přichází i další otázky a s nimi snad i obavy o budoucnost církve. Ani zde – do třetice – nemusí být odpověď složitá. Duch Svatý je tou správnou odpovědí. Spolu s ním nacházíme odpovědi na všechny vyřčené i nevyřčené otázky. Bez Ducha Svatého není křesťanství. Nemůže být. On je naším největším darem od Otce, uskutečněným v Kristu. On je ten, který nás uvádí do veškeré pravdy. **Karl Rahner** († 1984) kdysi zdůraznil, že křesťan zítřka bude buď mystikem, nebo nebude vůbec.

Jsem přesvědčen, že v hloubi sdělení myšlenky tohoto významného teologa se odkrývá podstata toho, co je nyní v současné době potřeba brát vážně. Je to právě Duch Svatý, který je skutečnou mystikou v nás a hybatelem našeho křesťanského života ve světě, který Krista ještě nepoznal. Je úkolem křesťana dnešní vyspělé a z druhé strany duchovně vyprahlé až prázdny doby, aby přinášel Krista ostatním v sobě samém, aby se ve „vědě lásky“ stával živým svědectvím Evangelia přesně tak, jak tomu po vzoru Matky Boží Panny Marie činili a činí svatí. Tato svatost je cestou dokonalosti, která je naším skutečným posláním ve světě a odehrává se v Duchu Svatém, protože v něm se Kristus poslaný od Otce stává naší skutečnou autentickou svatostí v pravém smyslu. Jak zazní v následném textu,

vlastním cílem křesťanského života je tedy nabyt Ducha Svatého.

Cyklus „o Duchu Svatém“ si dává za cíl připomenout si a rozvinout význam toho, co jsme při křtu vtisknutím pečeti Ducha Svatého darem dostali. Pro někoho to může být připomenutím, pro jiného nabídkou spásných myšlenek a jinému zase následující řádky mohou přinést jasné světlo spolu s chutí do života. Začneme dnes příběhem, který se odehrál mezi světcem **Serafímem Sarovským** († 1833) a jeho žákem, duchovním dítětem, **Nikolajem Motovilovem** († 1832), který tento příběh zaznamenal:

Byl čtvrtek, takový pochmurný den. Vrstva sněhu byla dost vysoká, vše bylo pokryto zmrzlou jinovatkou smíšenou se sněhem. Otec Serafím se mnou začal hovořit na loučce vedle dvou poustev: „*Bůh mi zjevil,*“ řekl, „žes v mládí toužil po tom, abys věděl, jaký je cíl našeho života a že ses několikrát ptal důležitých osob a lidí zkušených v duchovních věcech. Ale nikdo ti na to neřekl nic přesného. Řekli ti: „*Jdi do kostela. Modli se k Bohu, zachovávej příkázání, konej dobro. To je cílem křesťanského života.*“ Nemluvili s tebou, jak se patří. A tedy já, ubohý Serafím, ti vyložím, jaký je ve skutečnosti cíl křesťanského života.“

„*Modlitba, půst, bdění a jiné skutky křesťana, i když jsou samy o sobě vynikající, nejsou cílem křesťanského života, přestože jsou to nezbytné prostředky k jeho dosažení. Vlastním cílem křesťanského života je nabyt Ducha Svatého.*“ „*Jak ho získám?*“ ptal jsem se otce Serafíma, „*dobře to nechápu.*“ „*Chápeš, co to znamená získávat peníze? Dobrá, získávat Ducha Svatého je přesně totéž. Zboží to jsou ctnostné skutky vykonané pro Krista; ty nám zjednávají milost Ducha Svatého, bez níž se nikdo nemůže spasit. Především nám ji ale zjednává modlitba. Velká je síla modlitby. Jejím prostřednictvím můžeme mluvit s naším Spasitelem a Pánem.*“

„Otče,“ řekl jsem mu, „pořád mluvíte o získání Ducha Svätého a říkáte mi, že to je cílem křesťanského života. Ale cožpak ho mohu vidět? Dobré skutky jsou viditelné, ale jak se dá vidět Duch Svätý? Jak poznám, zda je ve mně nebo ne?“

„Příteli Boží, to je velmi prosté,“ odpověděl mi. Položil mi ruce na ramena a dodal: „Teď jsme, tatíčku, oba dva v Duchu Svätém. Proč se na mne ne díváš?“ Odpověděl jsem: „Nemohu na vás, otče, hledět, protože z vašich očí vycházejí blesky a váš obličej září mocněji než slunce.“ Serafim řekl: „Neboj se, Boží příteli, v této chvíli záříš i ty stejně jako já. Jsi nyní v plnosti Božího Ducha, jinak bys mě nemohl vidět v tomto stavu. Milost Boží ráčila posílit tvé zkroušené srdce jako nějaká matka, na přímělu samé Svaté Panny.“

„Zahleď se na mne bez obav. Bůh je s námi!“ Po chvíli se otec Serafim optal: „Co zakoušíš nyní?“ „Mám takový ne-smírně blažený pocit,“ odpověděl jsem. „Jak blažený? Co přesně cítíš?“ „Zakouším takový pokoj, takový mír ve své duši, že to nedokážu vyjádřit slovy.“ „Toto je pokoj, o němž Pán řekl svým učedníkům: ‚Svůj pokoj vám dávám; ne ten, který dává svět, já vám dávám‘“ (Jan 14,27).

„A co ještě zakoušíš?“ ptal se starzec. „Neobyčejnou sladkost,“ odpovídal jsem. „A co ještě?“ „Nevýslovnou radost v celém srdci.“ „Tato radost,“ řekl otec, „je onou radostí, o níž hovoří Pán v evangeliu, a jakou zakouší žena, když přivede na svět člověka“ (srov. Jan 16,21). „Co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují“ (1 Kor 2,9).

„Co zakoušíš ještě Boží miláčku?“ „Neobyčejný pocit tepla!“ odvětil jsem mu. „Ale jak to, teplo? Vždyť sedíme v lese! Je zima, pod nohama máme sníh a také na nás je na prst sněhu a z nebe drobně sněží. O jaké teplo se jedná?“ „Je to teplo, jaké se zakouší v dobře vyhřáté koupeli.“ „I vůně je podobná vůni koupele?“ „Ne,“ řekl jsem rozhodně, „na zemi jsem nikdy necítil podobnou vůni.“

A tu se na mne otec laskavě usmál a řekl mi: „Můj drahý tatíčku, znám to všechno, o čem mluvíš a záměrně se tě vyptávám, abych zjistil, zda to vše zakoušíš. Boží království sestoupilo mezi lidi a na tom není nic divného. Musí tomu tak být, protože Boží milost přebývá v nás, v našem srdci. Což to snad neřekl sám Pán? Království Boží je mezi vámi.“ (srov. Lk 17,21).

„A teď se domnívám, že už se nebudeš ptát, jak lidé najdou milost Ducha Svätého? Vzpomeň si na tento projev nezměrné Boží milosti, které se nám dnes dostalo?“ „Nevím, otče. Nevím, zda mi Bůh dá vždycky dar, abych si vzpomněl a silně zakoušel tuto Boží milost, jak ji cítím nyní,“ odpověděl jsem. „Pokud se mě týká, věřím, že ti Pán bude pomáhat, abys na to vždy pamatoval, protože jinak by se jeho milost nesklonila hned po mé ubohé modlitbě, tím více, že toto nebylo dáno pouze tobě, nýbrž skrze tebe celému světu, aby to mohlo posloužit i k dobru druhých...“

Papež Jan Pavel II. zmiňuje svätého Serafima Sarovského ve své knize Překročit práh naděje. Většinu toho, co o tomto nejpůvodnějším pravoslavném světci víme, o něm zaznamenal právě jeho žák Nikolaj Motovilov. Jedním z nejslavnějších výroků otce Serafima je: „Získej vnitřní pokoj a tisíce okolo tebe naleznou spásu.“

S přáním plnosti Božího Ducha a jeho pokoje vám za naše Centrum pro rodinu přeje a ze srdce žehná

Andy Loos, jáhen)

(Pozvánka

Diecézní centrum pro seniory

- 14.–18. 3. 2025, mimořádný zájezd do Norska na polární kruh s návštěvou hlavního města Osla a duchovní obnovou s biblistou a erudovaným průvodcem Mons. Jánem Majerníkem, která ještě umocní vaše zážitky a prožitky! **Přihlašování právě probíhá.**

Přihlášky a informace

Diecézní centrum pro seniory
Velké nám. 32, 500 03 HK
tel. 737 215 328, 734 435 360,
dcs@bihk.cz, www.simeon.cz

Evangelizační kurz podruhé!

Od září probíhá v Hradci Králové pod záštitou Biskupství královéhradeckého druhý ročník evangelizačního kurzu. V polovině října se uskutečnilo již druhé víkendové setkání, tentokrát zaměřené na témata duchovního rozlišování a přímělné modlitby. Účastníci se sešli v plném počtu, dopoledne se vzdělávali a odpoledne si vyzkoušeli netradiční interview, během něhož volali nevěřícím přátelům a kladli jim otázky po smyslu života, po vztahu k Bohu, k bibli, k životu po smrti apod. Poté o získaných odpovědích probíhala živá diskuze se zajímavými zjištěními a závěrečnou syntézou. Večer chval doprovodili manželé Beranovi se svou kapelou a s osobním svědectvím na téma Boží chvály. V neděli po ranní mši sväté účastníci naslouchali přednášce Martina Berana na téma okultismu, východních náboženství a jejich kontrastu s křesťanskou svobodou a životem s Kristem. Víkend uzavřel svätéční oběd s pohodovým povídáním a dobrotami z rukou šéfkuchaře Roberta a jeho dcery Emy.

Už během pouhých dvou setkání vzniklo velmi milé společenství lidí z různých končin, profesí i věku, kteří se společně sdílejí, modlí, vzdělávají a povzbuzují.

Julie Němcová, koordinátorka evangelizačního kurzu)

Diecézní centrum pro seniory

Diecézní setkání seniorů

Letošní už 18. diecézní setkání seniorů předznamenal Týden modliteb za seniory a nemocné. Samotná tradiční akce přivedla do Nového Adalbertina více než dvě stovky účastníků. Hlavním celebrantem mše svaté v kostele Nanebevzetí Panny Marie byl kardinál Dominik Duka, který byl před lety patronem pastorace seniorů v královéhradecké diecézi. Ve své homilii se vrátil k příběhu proroka Abraháma, praotce víry.

Rodina – místo bezpečí

„Rodina je jediné místo, kde jsme se cítili šťastní, bezpeční a mohli jsme důvěřovat. V současné době jsme svědky toho, že rodina je považována za relikvii minulosti. My ale žijeme v sledu generací. Naše dětství nebylo vždy snadné, mnohdy jsme poznali, že můžeme přijít o všechno, ale nepřišli jsme o otce, nepřišli jsme o matku. To byla i zkušenost zde zmíněného Abraháma. Jestli měl nějakou starost, byla to touha mít, navzdory vysokému věku, vlastní dítě. To, myslím, je skutečnost, kterou bychom my starší měli předat mladším generacím. Ukázat, že lidský život nemůže být postaven jen na úspěchu. Na jistotách, které jistotami nejsou. Na hodnotách, které nejsou hodnotami. Abrahám nám ukazuje skutečnou podstatu života těch, kdo uvěřili. I Abrahám se musel ptát, když ho navštívili Boží poslové, zdá se mu to, je to halucinace?“

V další části homilie připomněl kardinál Duka význam rodiny na příkladu T. G. Masaryka. *„Byl to člověk, který měl svou rodinu nesmírně rád, i když jeho slovenský otec Jozef byl negramotný kočí. Psát ho naučil až syn Tomáš. Maminka Terezie byla moravská Němka, mluvila lépe německy než česky. Rodina byla ale jeho útěchou a útočištěm. Ač byl z velmi chudých podmínek, to mu nikdy nepřišlo, aby se za své rodiče styděl.“*

Opravdová duchovní obnova je v síle víry a důvěry, zaznělo v závěru. *„Celá moje*

dlouhá životní zkušenost mně ukázala, že kde není víra a důvěra v Boha, není důvěra v druhého, ani v sebe sama. Ve své schopnosti, v nadání, které má každý. Nemusíme být Einsteinem, ale máme nadání být skutečným člověkem, být oporou pro druhé. Jít Ježíšovou cestou znamená být služebníkem. Následovat víru Abraháma je cesta, která nás upevňuje a dodává čest. Budeme-li stavět na cti, nikoliv na úspěchu a bohatství, budeme šťastnou společností,“ uzavřel promluvu k seniorům kardinál Dominik Duka.

Setkání P. Zbigniewem Czendlíkem

Dopoledním hostem setkání byl P. Zbigniew Czendlík. Rodák z polských Beskyd, čerstvý šedesátník, působí v královéhradecké diecézi od července 1992. Začínal jako kaplan v Náchodě, což připomnělo milé setkání s bývalou hospodyní na tamní faře paní Jiřinkou. Životní motto otce Zbigniewa odkazuje k polskému básníkovi, katolickému knězi Janu Jakubovi Twardowskému: *„Spěchejme milovat lidi, protože rychle odcházejí.“*

Když Zbigniew Czendlík přešel v září 1993 do Lanškrouna, pustil se do náročné opravy značně zchátralého kostela sv. Václava. Hotovo bylo v roce 1997. To už se mu hlavou honily úvahy o smysluplném využití fary v Žichlítku, kde byl administrátorem excurrento. V roce 2005 zahájil provoz Rodinný dětský domov v Žichlítku, určený pro dvě pěstounské rodiny.

Na dveřích doma v Lanškrouně má napsáno NEFŇUKAT. Na jeho faře je zakázáno stěžovat si a naříkat. On sám je oblíbený právě pro svou věčně dobrou náladu a pocit radosti, který vyzařuje. *„Život je příliš krátký na to, abychom ztráceli čas vysvětlováním. Neumím objasnit, proč věřím v Pána Boha, a vlastně o tom i nerad diskutuji. Přijímám to možná až infantilně jako fakt, jako něco*

docela jednoduchého, a nad různými filozofickými debatami o víře se usmívám. Minimum očekávání znamená minimum zklamání. Já nic moc neočekávám, proto nebývám zklamán. Proč bych se rozčiloval nad politikou? Když nevkládám naději do druhých lidí, nemůžu být pak rozčarován tím, že nesplnili moje naděje. Ti, co se uchylují k víře v naději, že se jim bude na jedinou jen dařit, se mýlí. Víra nedává záruku lepšího života, je to jen cesta k němu.

Italský spisovatel Luciano De Crescenzo kdysi řekl: *„Lidé jsou andělé s jedním křídlem – potřebují se obejmout, aby mohli vzlétnout.“* A já bych všem přál, aby vedle sebe měli svého anděla, aby se necítili opuštěni. *Není těžké být sám. Je mi dobře samému se sebou. Těžké je být opuštěn! To je největší bolest. Starejme se vzájemně jedni o druhé. Budme si anděly,“* rozloučil se P. Zbigniew Czendlík se seniory.

Ve zcela jiném duchu se nesla odpolední beseda s Viktorií Mertovou, známou z televizního pořadu Na lovu. Seniory zajímala nejen její účast v oblíbené soutěži, ale dozvěděli se také mnohé ze života populární Belladonny, která vyučuje amerikanistiku na Univerzitě Karlově. Jejími rodiči jsou zpěvačka Zora Jandová a hudební skladatel Zdeněk Merta. Vrátili jsme se tak vlastně k tématu rodiny z dopolední mše svaté. *„Nikdy jsem nebyla nešťastná z toho, že mám slavné rodiče, ale zároveň jsem nikdy netoužila po pozornosti. Nikdy jsem slávu nevyhledávala. Není to pro mě téma. S rodiči máme velmi dobré vztahy a jsme pevná rodinná jednotka. Těžko se mi představuje, jaké by to bylo, kdyby moji rodiče slavní nebyli, protože jsem to nikdy nezažila. Mám takové rodiče, jaké mám, a jsem tak spokojená.“*

Tečku za 18. diecézním setkáním seniorů udělal benefiční koncert Věry Martinové. Výtěžek koncertu přispěje k pastoraci seniorů v diecézi.

Diecézní centrum pro mládež

Celostátní setkání animátorů Kroměříž

Ve dnech 12.–17. srpna jsem se zúčastnila Celostátního setkání animátorů v Kroměříži. V těchto pěti dnech se v prostorech kroměřížského Arcibiskupského gymnázia vystřídalo mnoho zajímavých lidí, kteří pro nás měli připravené přednášky, workshopy nebo duchovní program.

Každé dopoledne jsme měli společný program na zahradě gymnázia, který se skládal z přednášky s hostem, diskuze ve skupinkách a následné diskuze s přednášejícím hostem. Mezi hosty patřila psychologka Hana Imlaufová, pedagožka Marcela Roubalová, P. Radek Tichý a Marek Novák. Mě osobně nejvíc zaujaly poslední dvě přednášky, zejména když Marek Novák mluvil o svém životním

příběhu a o obrovské důvěře v Boha, to bylo opravdu inspirativní. Odpolední program sestával ze 2 přednášek nebo workshopů, které jsme si mohli vybrat. Moc se mi líbila přednáška biskupa Pavla Konzubla o Malém princí, povídání Františka Talíře o pouti do Santiaga a velmi příjemně mě překvapila přednáška biskupa Zdeňka Wasserbauera o synodalitě.

Večer jsme si mohli vybrat z bohaté nabídky duchovních nebo kulturních programů (např. zpívané nešpory nebo koncert Pavla Helana). Jedním z nejsilnějších zážitků byla určitě páteční závěrečná vigilie. Provázely nás jí biblické postavy, které odpovídaly na otázky a potřeby běžných mladých lidí.

Setkáním nás provázelo několik kapel (NoProblema, Trinity worship, Ignite projekt...), které tomu dodávaly tu správnou atmosféru. Nemůžu nezmínit Křindr a BeHere, doprovodné aktivity, které spousta mladých ocenila.

Celkově hodnotím setkání velmi kladně. Byla to na rozdíl od loňských Světových dnů mládeže i Celostátního setkání mládeže poměrně komorní akce, což mi vyhovovalo, ale program byl hezky připravení, hosté mluvili poutavě a bylo krásné, že nás do Kroměříže přijelo pozdravit mnoho biskupů, včetně našeho otce biskupa Jana, který dokonce mladé z naší diecéze pozval v pátek na zmrzlinu!

Alžběta Veronika Cinerová)

Katechetické a pedagogické centrum

Nové programy na dobu adventní pro rodiny i pro katechety

Katechetické a pedagogické centrum připravilo nové programy na adventní dobu, které můžete využít jak na výuku náboženství a katechezi, tak pro práci s dětmi doma v rodinném kruhu.

První z nich se věnuje dvěma sveticím, které si v Adventu připomínáme, a to svatě Barboře a svatě Lucii. Program má dvě varianty – pro mladší a pro starší. Zaměřuje se především na poselství, které z životů těchto svatých žen vyplývá. Program tak otevírá otázku oběti pro druhé z lásky a možná i pro větší cíl a také otázku motivace v podobě Krista, která tyto ženy vedla. Cílem programu je tak zamyslet se nad tím, kdy jsme potkali na své životní cestě Krista, a jestli jsme zažili v jeho společenství něco tak krásného, že to nemůžeme popřít i kdyby se dělo cokoli?

Program určený pro starší děti pracuje s metodami deníkových záznamů, živých

obrazů a metodou argumentačních řad, mladší děti pak pracují s obrázky od ilustrátorky Patricie Koubské.

Druhý adventní program je určen především pro rodiny, které chtějí prožít tuto dobu nejen ve společenství se svými blízkými, ale i s těmi, kteří nás již předešli. Program připomíná naše zemřelé, kteří nejsou již mezi námi, ale zůstávají v našich srdcích a v našich vzpomínkách. Klade si za cíl předat tuto myšlenku i dětem, ukázat jim, že je dobré vzpomínat na předky a příbuzné, kteří byli součástí naší rodiny a kteří s našimi životy souvisí, a že smrt je součástí lidské existence a neoddělitelně k ní patří.

V rámci rodiny si tak každý den budete moci vzpomenout na jednoho svého blízkého zemřelého, prohlédnout si jeho fotografie, předměty, které ho připomínají, nakreslit ho na obrázek, napsat

o něm báseň, zavzpomínat na jeho příběh a pomodlit se za něj u adventního věnce.

Součástí programu budou papírové hvězdy, které za daného člověka nalepíte na modrý arch papíru. Tento arch bude znázorňovat noční oblohu s hvězdami se jmény vašich blízkých zemřelých. Tato noční obloha se pak může stát součástí vašich domácích betlémů a připomínat vám, že Vánoce jsou svátky celé vaší rodiny i těch, kteří už nejsou mezi vámi a že Ježíš přišel na tento svět nejen kvůli nám, kteří jsme přítomni v tomto čase, ale pro všechny živé i zemřelé.

Všechny nabízené adventní programy naleznete na stránkách Katechetického a pedagogického centra Biskupství královehradeckého – www.bihk.cz

Markéta Rumpíková)

PMD zajišťují misijní činnost na všech kontinentech

Vycházejí při tom z myšlenky, že nejlepší služba, jakou můžeme nabídnout našim bratřím a sestrám, je evangelizace, která jim pomáhá žít a konat jako Boží děti, osvobozuje je od nespravedlnosti a pomáhá jim ve všestranném rozvoji. Kromě přinášení evangelia tedy projekty PMD učí lidi v misiích hospodařit a vedou je ke spoluúčasti. Hmotná pomoc je poskytována prostřednictvím těchto děl: Papežské misijní dílo šíření víry, Papežské misijní dílo svatého Petra apoštola a Papežské misijní dílo dětí. Modlitební a duchovní podporu zajišťuje ještě čtvrtý pilíř PMD, Papežská misijní unie.

Prostřednictvím projektů **Díla šíření víry** dárce z České republiky podporují činnost katechetů, stavby a opravy kostelů, kaplí, formačních center, far a řeholních domů, misijní a evangelizační programy. Na tyto projekty je věnována sbírka z Misijní neděle. Přispívat je však možné i kdykoliv jindy. Důležitou součástí projektů je vždy alespoň minimální spoluúčast místní diecéze, farnosti, komunity. Důležitá je solidarita – při sbírce na Misijní neděli přispívají dle svých možností i chudí lidé, a dělí se tak o své málo s dalšími potřebnými. Aktuálně se pomoc posílá do Ugandy, na Srí Lanku, do Papuy Nové Guineje a do Říma na misijní dům, kde probíhá formace kněží a řeholnic ze zemí první evangelizace.

Dílo sv. Petra apoštola posílá a koordinuje pomoc do několika stovek seminářů, v nichž studují desítky tisíc bohoslovců. Stejně tak podporuje kolem dvou tisíc formačních pracovníků a přispívá na cca deset tisíc noviců a novickek. Dále hradí například nutné opravy a stavby učeben, kaplí, dormitorií, knihoven apod. Na této celosvětové pomoci se podílí i Česká republika. Dlouhodobě podporujeme velké semináře v Zambii, Ugandě a Keni a v tomto roce také malé i velké semináře v Jižním Súdánu, Ghaně, Indii a Indonésii.

Dílo dětí se zaměřuje na podporu a rozvoj dětí v misiích, které často trpí nedostatkem jídla, zdravotní péče, jsou ohroženy násilím a je pro ně obtížně dostupné základní vzdělání. Do projektů na záchranu života spadají nutriční programy pro chudobné a podvyživené děti, nákup léků a zajištění zdravotní péče, prevence, hygieny a léčby dětí postižených běžnými i závažnými nemocemi, jako je např. AIDS. Dále je v těchto programech zahrnuta péče o sirotky a děti žijící na ulici, kterým je poskytováno ubytování, křesťanská výchova a potřebná strava. Další důležitou oblastí podpory dětí v misiích je vzdělávání. Pomoc je směřována sirotkům či chudým dětem, jejichž rodiče tvrdě pracují na plantážích nebo daleko od domova a nemohou dětem zajistit dostatečnou výchovu.

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Costanza Signorelli

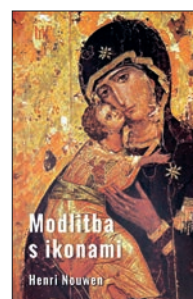
Chlapec, který si hrál s anděly

Životní příběh Davida Fiorilla (2012–2021), který od čtyř let bojoval s vážnou nemocí a několik měsíců před svou smrtí začal u svého lůžka vídat anděly, Pannu Marii i samotného Ježíše, ačkoli ho k víře nikdy nikdo nevedl. Davidovo svědectví přivedlo k obrácení celou jeho širší rodinu. *Brož., 192 s., 249 Kč*

Henri Nouwen

Modlitba s ikonami

Světověznámý autor uvádí čtenáře do své zkušenosti modlitby s ikonami na příkladu čtyř slavných ruských ikon (Nejsvětější Trojice, Panna Maria Vladimírská, Kristus ze Zvenigorodu a Sslání Ducha Svatého), které mocně zasáhly do jeho života a osvětlily mu samu podstatu křesťanské zvěsti. Součástí knihy jsou i samostatné kartičky s uvedenými ikonami. *Brož., 96 s., 179 Kč*

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Zdeněk Jančařík

Růže z Lisieux

Proměna svaté Terezičky

Kniha o vnějších i vnitřních podmínkách proměny sv. Terezií z Lisieux a také o tom, proč je spiritualita této křehké a neduživé karmelitky, jež jako řeholnice žila pouhých devět let, stále aktuálnější. Knihu provázejí básně Miloše Doležala. *Váz., 192 s., 269 Kč*

Jiří Pasz, Marianna Stránská

Nebát se

Rozhovory o strachu a odvaze

Příběhy známých osobností, ale i nezlomených hrdinů všedních dnů se zabývají složitými tématy, přesto působí nadějeplně a inspirativně. Osvětlují cestu k tomu si svůj strach přiznat, zpracovat ho a probudit vlastní odvahu. Zpovídání byli například: Petr Pavel, Daniel Stach, Erik Tabery, Fatima Rahimi, Honza Vojtko, Janek Rubeš a Honza Mikulka, Johanna Nejedlová, Michaela Duffková, Miroslav Bárta, Terezie Nvotová. *Váz., 224 s., 399 Kč*

Papežská misijní díla nejsou humanitární organizací, ačkoliv mnoho jejich aktivit a působení do této oblasti pomoci spadá. Je totiž nezbytné postarat se nejprve o základní potřeby chudých a trpících a skrze tuto službu prokazovat evangelijní hodnoty všem bez rozdílu barvy pleti nebo vyznání. **Krása i hloubka misí vychází z vnitřního spojení s Bohem a jeho láskou, ke které jsme zváni všichni.**

Konkrétní informace o jednotlivých projektech najdete na www.missio.cz, pod záložkou „Pomáháme“. Co jsou Papežská misijní díla?

Zapojte se do dárcovství a pomozte bohoslovcům v misiích

Nabízíme vám dvě možnosti dárcovství: Dárcovský program (libovolná podpora) a Dárcovský program Adopce seminaristy (systematická podpora poslední fáze kněžské formace v bohosloveckém semináři).

Jak se zapojit do programu? Přihlaste se do aktivity PMD **Dárcovství** (vyplňte přihlášku na webu, případně si zavolejte do Národní kanceláře PMD).

Dárcovský program umožňuje časově neomezenou či jednorázovou podporu v libovolné výši, která následně putuje do některého z potřebných seminářů. **Stačí zaslat jakýkoliv dar na č. účtu 72540444/2700 s VS 30.** Specifický symbol je členské číslo dárce, pokud ho má přiděleno (při pravidelných platbách nám registrace do Dárcovství a přidělení členského čísla usnadní administrativní úkony).

Pokud se rozhodnete podpořit celou závěrečnou fázi kněžské formace, využijte náš **Dárcovský program Adopce seminaristy**.

Věnováním minimálně 15 tisíc korun ročně po dobu čtyř let přispěje na polovinu nákladů, které seminář musí vynaložit na vystudování jednoho budoucího kněze. Za to v případě zájmu získáte informace o konkrétním studentovi, včetně modlitební kartičky s fotografií a jménem studenta. Obdobnou kartičku se jménem (příp. i fotografií) dárce může obdržet také student.

Pro přihlášení se do tohoto programu je nutné vyplnit registrační formulář, odkaz na něj najdete níže. Dárci mohou být jednotlivci, rodiny, společenství i farnosti, lze podporovat také více studentů. Dar si můžete odečíst ze základu daně z příjmu fyzických a právnických osob.

Za vaši štědrost ze srdce děkujeme!

Bronislava Halbrštátová)

missio.cz
Papežská misijní díla
www.missio.cz

Na Kropáče 30/1
500 03 Hradec Králové
IČO: 736340051
č. účtu: 72540444/2700

 +420 604 838 882

Normální je chodit do práce, platit bydlení a starat se o děti

Složení klientů služby Sociální rehabilitace je různorodé. U většiny z nich ale převládá skutečnost, že pochází z nefunkčních rodin. Proto se je snažíme naučit pochopit, co je „normální“. Ačkoliv se může zdát, že vyjít s penězi, platit nájem, chodit do práce, dobře se starat o děti, je normální, u většiny našich klientů tomu tak není. Vysvětlení je jednoduché: Nikdo je to nikdy nenaučil.

Děláme to, jak jsme zvyklí – a to se dá změnit

Dáváte do bramborového salátu salám? Nebo děláte salát bez salámu? Vždyť se salámem je salát přece lepší. Anebo je tam ten salám navíc? Tipla bych si, že ho děláte tak, jak ho dělávala vaše maminka či babička. Když se nad tím člověk zamyslí, zjistí, že spoustu věcí dělá tak, jak to během svého života viděl ve své rodině. V důsledku je to vlastně úplně jedno, jak je to s bramborovým salátem a salámem. Jde jenom o příklad, na kterém je vidět, že neradi vykračujeme ze své komfortní zóny, a že dělat věci jinak není úplně jednoduché.

Ve službě často pracujeme s lidmi, kteří nemají ze svých původních rodin běžné vzorce chování. Doma neviděli, jak by se mělo hospodařit s penězi, neviděli, že rodiče každé ráno odchází do práce, ale naopak viděli, že je normální brát si půjčku na běžný život. Jak se teď mají chovat „normálně“? Takoví lidé musí být opravdu dobře motivovaní, aby na svém chování něco změnili.

Provázíme lidi změnou k lepšímu

My se často snažíme je podporovat a učit nové věci. Například je učíme hospodařit, když celý život žijí od výplaty k výplatě, kdy jim týden před výplatou nezůstávají už vůbec žádné peníze, a to často ani na jídlo. Nebo si najít práci, když třeba nikdy v životě plnohodnotně nepracovali a neviděli to ani u svých rodičů.

A co výchova dětí? To je teprve oříšek. A to především tehdy, když původní rodina dané maminky či tatínka nefungovala, popřípadě vyrůstalo-li dítě úplně mimo rodinu. Kdo jim řekne, jak se děti vychovávají?

Pracovnice služby sociální rehabilitace pomáhají rodinám a lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci. Poskytují jim podporu, aby byli schopni žít samostatný život. Foto: Oblastní charita Ústí nad Orlicí

Naším klientům poradíme, pomůžeme, když je třeba, stojíme jim v zádech. Jako například paní Martině. Ta chtěla řešit svoje dluhy. Věděla, že nějaké má, ale doposud je neřešila. Tam, kde věděla, že dluhy má, osobně zašla a domluvila se na splátkovém kalendáři. Díky tomu, že má stálou práci, jeden z dluhů mohla uhradit ihned. Společně s paní Martinou jsme sepsali „Žádost o výpis řízení“, abychom zjistili, zda má na své jméno vedené nějaké exekuce. Z výpisu bylo zřejmé, že ano, ale v tu dobu již byly, kromě jednoho, vymoženy. O tomto dluhu paní věděla. Od té doby ho také pravidelně splácí. Paní Martinu jsme touto problematikou provedli, podpořili ji a ona nyní ví, kolik a kde dluží, a má nastavené splátky, které pravidelně splácí. Díky pomoci naší služby klientka ví, že ve chvíli, kdy své pohledávky splatí, bude její život lepší.

Pokud byste se o službě chtěli dozvědět více informací, kontaktujte nás. Více na www.uo.charita.cz

(AKTUALITY)**Pomoc Charity obětem povodní**

Praha/regiony: Díky celostátní charitní síti pomáhají v povodněmi nejvíce postižených oblastech již od počátku především moravské Charity. Do postižených krajů bylo dopraveno také 720 vysoušečů a čistící technika. Charita ČR, ADRA, Český červený kříž, Člověk v tísni a Diakonie ČCE se také dohodly na společném postupu rozdělení finanční pomoci lidem zasaženým povodněmi. V prvním kole se rozdělí celkem 200 mil. Kč více než 3800 domácnostem navštíveným terénními týmy. Zbývající prostředky budou využity na další fáze obnovy pro nejvíce postižené.

Diecézní charita HK a naše regionální Charity se také zapojily do povodňové pomoci. Sbírkou materiální pomoci zorganizovaly například Charity v Hradci Králové, Trutnově, Jičíně, Pardubicích, Litomyšli, Kutné Hoře, Havlíčkově Brodě nebo Chrudimi, často s potravinovou bankou či jinou organizací. Své pracovníky a dobrovolníky aktivizovaly Charity Jičín, Trutnov, Litomyšl a Polička. Dobrovolníci vypomáhali i při materiálních sbírkách. Pardubická Charita poskytla okamžitou pomoc ve vyplavené obci Luže. Charitní vysoušeče posloužily zaplaveným i v Hrochově Týnci díky operativní výpomoci havlíčkobrodské a chrudimské Charity.

Děkujeme všem dárcům, organizacím a firmám, kteří přispěli finančně nebo materiální pomoci na povodně. Díky také za pomoc všem dobrovolníkům. Stále je možné přispívat do veřejné sbírky Charity ČR č. ú.: 44665522/0800 u ČS, VS 906, nebo dárcovskou SMS na číslo 87777 ve tvaru: DMS CHARITAPO-MOC 90 (190). Doposud do ní dárci přispěli 98 mil. Kč (ke dni uzávěrky 10. 10. 2024). Děkujeme vám také za podporu mimořádné kostelní sbírky na povodně. Více na www.charita.cz.

Jana Karasová)

Dny ukrajinské kultury už podesáté

Hradec Králové: Výstavy, koncerty, tvůrčí dílny pro děti a další program pro celé rodiny, to vše nabídl jubilejní 10. ročník Dnů ukrajinské kultury v Hradci Králové v září a říjnu. Přehlídku zahájila vernisáž výstavy obrazů „Hradec Králové očima ukrajinských malířů“ a obrázků ukrajinských dětí na téma „Ptáci míru“ 3. 9. na krajském úřadě. Jiráskovy sady ožily 8. 9. koncertem „Vděčná srdce“, kde vystoupil i dívčí duet z partnerského města Černihiv. Celou akci završil tradiční koncert „Hudba mého srdce“ 12. 10. v Adalbertinu, na který zavítali i hosté z ukrajinského velvyslanectví. Dny ukrajinské kultury už podesáté uspořádalo Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK a Regionální ukrajinský spolek ve východních Čechách pod záštitou náměstkyně hejtmána Martiny Berdychové a primátorky Pavlíny Springerové. Více na www.cizincihradec.cz.

Spolufinancováno Evropskou unií a Statutárním městem Hradec Králové.

Jana Karasová)

(Do povodňové pomoci se zapojily i naše Charity. Vysoušeče na pomoc zaplaveným zajistili například také pracovníci havlíčkobrodské a chrudimské Charity. Foto: Oblastní charita Havlíčkův Brod)

Pečovatelky splnily sny klientek díky projektu „Sanitka splněných snů“

Hlinsko: Pečovatelská služba v Hlinsku se s radostí stala součástí projektu „Sanitka splněných snů“ spolku „Ruka pro život“. Jeho cílem je zpříjemnit závěr života lidem v paliativní péči nebo vážně nemocným lidem, kteří by si svá přání bez naší pomoci nemohli splnit. Díky vybavenému sanitnímu vozidlu mohou vozit klienty na místa, kam je táhne jejich srdce. Naši klientce paní Janě se splnil velký sen – cesta do ZOO Jihlava. Milovnice zvířat si výlet opravdu užila. Její nadšení a radost potvrdily, jak důležitá je taková chvíle pro duševní pohodu. Sen se splnil i paní Marii, která toužila navštívit Kočičí Hrádek u Slatiňan. I když cesta nebyla snadná, Marie ji zvládla díky vozíku. Děkujeme a těšíme se na další dobrodružství. Více na www.novehrady.charita.cz.

Lenka Boščíková)

Kurzy terapeutického rodičovství v Klubku

Dvůr Králové n. L.: Centrum pro rodinu Klubko pořádá za podpory Nadace KB kurzy terapeutického rodičovství podle metody Kim S. Goldingové. Jedná se o nový směr podpory pěstounů, kteří se setkávají s komplikacemi spojenými s porozuměním obtížím, jež se objevují při výchově přijatých traumatizovaných dětí. Tým Klubka byl předem proškolen. Většina účastníků kurzů po půl roce prohlásila, že vzdělávání v bezpečných skupinách, které se podařilo díky doprovázejícím pracovnícím rodin vytvořit, má pro ně léčivý dopad. Vyjádřili překvapení, jak ovlivnilo vlastní dětství jejich výchovné metody a jak fungují strategie terapeutického rodičovství v podpoře přijatých dětí, konkrétně při zvládnutí obtížných situací. Více na www.dk.charita.cz.

Centrum pro rodinu Klubko, Oblastní charita Dvůr Králové)

Krajské ocenění pro Sluničko

Hradec Králové: Cenu sociálních služeb Královéhradeckého kraje v kategorii „Dlouhodobý přínos v sociální oblasti“ letos obdrželo Středisko rané péče Sluničko za podporu rodinám dětí se zdravotním postižením. Centrum rané péče Oblastní charity Hradec Králové je jim oporou již 20 let. Poradkyně pracují s rodinami s dětmi s tělesným i mentálním postižením, vadami zraku, nízkou porodní váhou, s autistickými dětmi. Maminkám předávají praktické rady pro rozvoj jejich dětí, naslouchají jejich problémům a nabízí řešení. Organizují i setkávání, přednášky nebo workshopy. Více na www.charitahk.cz.

Petra Zíková)

Vrchní sestra domácího hospice oceněna za péči o druhé

Pardubice: Gočárova galerie v pátek 13. 9. poprvé hostila slavnostní předávání ocenění „Sestřička Pardubického kraje“. V kategorii „Sestra v sociálních službách“ dosáhla nejvyššího ocenění Markéta Vašková, vrchní sestra Domácího hospice Andělů strážných pardubické Charity. „Říkejte svým blízkým: *Mám vás rád! Mám vás ráda! Mám tě rád! Mám tě ráda! Protože nikdy nevíte, kdy to říkáte naposledy,*“ pronesla Markéta. Děkujeme Tobě a celému týmu za nasazení a práci. Více na www.pardubice.charita.cz.

Jana Rokosová)

Nové středisko pardubické Charity

Dražkovice: Ve středu 28. 8. jsme slavnostně otevřeli nové středisko v Dražkovicích. Budova slouží jako zázemí pro Charitní pečovatelskou službu Pardubice, Osobní asistenci a Domácí hospic Andělů strážných. Nové prostory jsou bezbariérové a nabízí také paliativní ambulanci, kam mohou pacienti v pokročilém stádiu onemocnění přijet za lékařem, který jim pomůže od bolesti a poskytne psychosociální podporu. Ve čtvrtek 19. 9. se dveře otevřely i veřejnosti. Více na www.pardubice.charita.cz.

Jana Rokosová)

(Slavnostní otevření nového střediska Oblastní charity v Dražkovicích. Foto: Oblastní charita Pardubice

KALENDÁŘ AKCÍ NA LISTOPAD

Ústí nad Orlicí

Vzpomínkové setkání pro pozůstalé

■ 6. 11. od 16:30 hod. v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Pořádá Domácí hospic Alfa-Omega a duchovní. Více na www.uo.charita.cz.

Polička

Benefiční koncert Charity – Kamil Střihavka

■ 8. 11. v 19 hod., Tylův dům Polička. Beneficí podpoříme Centrum duševního zdraví. Pod záštitou radního Pavla Šotoly. Předprodej na GoOut (bit.ly/CharitaKoncert).

S vůni vanilky

■ 29. 11. od 8 do 17 hod., AC dílny, Vrchlického 22. Adventní výstava výrobků klientů z AC dílen a Denního stacionáře, povídání pánů farářů, tvořivé aktivity pro děti. Více na www.policka.charita.cz.

Hradec Králové

Benefiční koncert pro hospic Ozvěny Tchaj-wanu

■ 5. 11. v 19 hod., Filharmonie HK. Výtěžek podpoří stavbu lůžkového hospice pro Hradecko, kterou připravuje Oblastní charita HK. Vstupenky zdarma na www.hk.point.cz.

Setkání národů 2024

■ 12. 11. od 9 do 20 hod., Adalbertinum. Festival cizokrajné hudby, tance a umění, etnické workshopy a ochutnávky. Pořádá Integrované centrum pro cizince DCH HK s partnery pod záštitou primátorky. Více na str. 35 a www.cizincihradec.cz.

Letohrad

Roman Frühauf: Podkarpatský letokruh

■ 15. 11. od 19 hod. v evangelickém kostele. Beseda s promítáním fotografií ze života lidí na Zakarpatské Ukrajině. Více na www.uo.charita.cz.

Pardubice

Adventní věnce pro Domácí hospic

■ 19.– 21. 11., KD Dukla. Přijďte si vyrobit adventní věnec nebo pomoci s výrobou. Výtěžek podpoří Domácí hospic Andělů strážných. Více na www.pardubice.charita.cz.

Dvůr Králové – Žireč

Benefiční koncert kapely Blue Effect

■ 27. 11. v 16:30 hod. v podkroví Domu sv. Damiána.

Adventní jarmark v Domově sv. Josefa

■ 30. 11. od 10 hod. v kavárně Damián. Jarmark zakončí koncert sboru Byzantion v kostele sv. Anny od 16 hod. Těšíme se na vás! Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Výsledky diecézní sbírky na Charitu z neděle 16. června 2024

Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč
Běstvína	550	Heřm. Městec	5303	Kutná Hora	8906	Nový Hrádek	4450	Studnice	2490
Bohdaneč u Zbr.	700	HK Pouchov	12700	K. Hora - Sedlec	10000	Ohaře	680	Světlá n. Sáz.	8041
Bojanov	2570	HK Praž. Předm.	20682	Lanškroun	11264	Opatov v Č.	7798	Svojanov	9000
Borohrádek	1750	HK k. P. Marie	11189	Lázně Bělohrad	2188	Opočno	3800	Svratka	4063
Borová	4422	HK Kukleny	1800	Ledeč n. Sáz.	3120	Osice	100	Šlapanov	1216
Boušín	1350	HK Nový HK	5754	Letohrad	20250	Pardubice	22910	Teplíce nad Metují	435
Brandýs n. Orł.	3890	Hradec Král. I	9370	Libčany	1400	Pohled	480	Trutnov I	550
Broumov	3788	Hlinsko	14877	Libřice	1350	Police nad Metují	7000	Trutnov I	6545
Bykáň	1300	Holohlavy	3921	Libštát	850	Polná	14266	Trutnov II	2241
Bystré v Orł. h.	4550	Horní Branná	810	Licibořice	7055	Proseč u Skutče	10840	Trutnov III - Poříčí	580
Býšť	2113	Horní Jelení	1713	Lično	600	Předhradí	3700	Třebechovice p. O.	9590
Čachotín	1939	Horní Roveň	1490	Lipnice n. Sáz.	595	Přelouč	1000	Třebonín	1000
Častolovice	1590	Horní Sloupnice	4206	Lipoltice	400	Přepychy	3169	Třebosice	900
Černíkovice	1400	Horní Štěpanice	1120	Lochenice	2600	Pustá Kamenice	2325	Týnec nad Labem	1130
Černilov	5800	Humpolec	5910	Lomnice n. Pop.	2070	Radhošť	320	Uhelná Příbram	400
Červ. Janovice	2240	Chlumec n. Cidl.	2550	Lovčice	210	Raná	4000	Úpice	7330
Červ. Kostelec	14315	Choceň	14400	Lučice	480	Ronov n. Doubr.	4850	Ústí nad Orlicí	15611
Česká Bělá	2995	Chomutice u H.	8500	Luže	6962	Rosice n. Lab.	3730	Včelákov	2327
Česká Skalice	3200	Chotěboř	5111	M. Svatoňovice	2107	Rtyně v Podkrk.	2195	Vejanovice	762
Česká Třebová	4130	Chrast u Chrud.	3500	Městec Králové	1687	Rychnov n. Kněž.	6030	Velká Losenice	1923
Čes. Heřmanice	3500	Chrudim	14299	Míčov	450	Řetová	1830	Vilémov u Golč. J.	410
České Libchavy	1534	Janské Lázně	2014	Mikulovice	1942	Sebranice u Lit.	21600	Vítkovice v Krk.	680
Čibuz	1440	Jaroměř I	3125	MK Salesiánů	9158	Seč	1573	Voděrady	1300
Čihošť	2910	Jilemnice	4139	Mladé Bříšřtě	3910	Senožaty	2098	Vojslavice	1240
Dašice	470	Josefov	3449	Mladočov	6130	Sezemice	2018	Vrbatův Kostelec	1500
Dobruška	13496	Kališřtě	4035	Mříčná	1557	Skála	1892	Vrchlabí	10052
Dobřenice	200	Kameničky	16181	Náchod	13753	Skuhrov u HB	475	Zálesní Lhota	1370
Dolní Čermná	6379	Koclířov u Svitav	2670	Nasavrky	3000	Skuteč	5220	Zbraslavice	2020
Dolní Dobrouč	9625	Kostelec n. Orł.	5708	Nížkov	12031	Slatina n. Zdob.	1355	Zbýšov v Čechách	2700
Dolní Krupá	950	Králíky II	6050	Nová Paka	13870	Slatiňany	5021	Žaclěř	1700
Dolní Libchavy	1850	Kratonohy	100	Nová Ves n. Pop.	1140	Solnice	4528	Žamberk	5835
Dolní Újezd	8061	Krouna	2950	N. Ves u Chot.	700	Sopotnice	1570	Ždírec	1621
Havl. Borová	1847	Krucemburk	16000	Nové Hrady u Sk.	7582	Sopoty	1000	Žiželice	1230
Havlíčkův Brod	4130	Křížlice	420	N. Město n. Met.	9226	Studenec u Hor.	5460	Žumberk	305
Celkem								772 953	

Poznámky: *V tabulce jsou uvedeny výsledky sbírky na Charitu ve farnostech, které zaslaly její výtěžek do 7. 10. 2024.

Informace: Ludmila Rychtářová – tel. 495 063 135.

Darované finanční prostředky budou použity na podporu činnosti Diecézní katolické charity Hradec Králové, která zajišťuje metodické vedení Charit v Královéhradecké diecézi a také realizuje vlastní projekty pomoci, jako jsou: Adopce na dálku a rozvojové projekty v Indii, Dobrovolnické centrum, Půjčovna pomůcek pro nemocné nevléčitelnou Huntingtonovou chorobou a projekty na pomoc cizincům a uprchlíkům.

Děkujeme všem dárcům za příspěvek a podporu charitní činnosti a také všem duchovním správcům za spolupráci a pozornost, kterou sbírce ve svých farnostech věnovali.

SETKÁNÍ NÁRODŮ

MEETING OF NATIONS

FESTIVAL CIZOKRAJNÉ HUDBY, TANCE A UMĚNÍ

ETNICKÉ WORKSHOPY A OCHUTNÁVKY • NÁRODNÍ ODĚVY A VÝROBKY

FESTIVAL OF EXOTIC MUSIC, DANCE AND ARTS • ETHNIC WORKSHOPS AND TASTES • NATIONAL COSTUMES AND PRODUCTS

12. 11. 2024

Adalbertinum Hradec Králové

POZNEJTE S NÁMI BARVY SVĚTA

9:00 - 14:30 - program pro školy 15:00 - 20:00 - program pro veřejnost

15:00 - 17:30 - etnické workshopy a ochutnávky:

- CAPOEIRA • AFRICKÉ BUBNOVÁNÍ • MALOVÁNÍ HENNOU • NÁRAMKY PŘÁTELSTVÍ
- MONGOLSKÁ SHAGAI • ORIENTÁLNÍ PŘÍPRAVA ČAJE A KÁVY • TAJEMSTVÍ JMÉNA
- PLETENÍ COPÁNKŮ • ZDOBENÍ KORÁLKY • THAJSKÝ „KRA TONG“ • MEXICKÉ „PAPEL PICADO“

18:00 - 20:00 - multikulturní koncert:

- AXÉ CAPOEIRA (ČR & Brazil) • Afro Dance & Drums: ROBEN MLAUZI (Zimbabwe) & DIVOKÉ BUBNY (ZOO Dvůr Králové) • MARIA IWISEH (Egypt)
- KINTARI (Indonésie) - tanec v maskách • Mongolské tance • BETY (Vietnam)
- KHATTYA - břišní tance • MARY ANGELIA ALFRED (Indie) • ČERVÁNEK (ČR)
- RADISŤ a YURII BALEHA (Ukrajina) • ALVINA AGHAJANYAN (Arménie)
- ADRIELY SOARES MACIEL (brazílské Frevo)

DOPROVODNÉ VÝSTAVY:

- OBRÁZKY UKRAJINSKÝCH DĚTÍ NA TÉMA „PTÁCI MÍRU“ • VÝTVARNÉ PRÁCE CIZINCŮ Z POS MV ČR KOSTELEČ N. O.
- UKRAJINSKÉ KROJE A VÝŠIVKY • FOTOVÝSTAVA Z INDIE „ASHA ZNAMENÁ NADĚJE“ • FARAÓNSKÝ EGYPT

POŘADAJÍ:

Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, Filozofickou fakultou UHK, Ministerstvem vnitra ČR, SUZ MV ČR - PoS Kostelec n. O. a Regionálním ukrajinským spolkem ve VČ.

Vstup zdarma.

Záštitu nad akcí převzala primátorka města Hradec Králové.

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

hk.caritas.cz

cizincihradec.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Diecézní charita
Hradec Králové

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

pobytový balíček

Tajemství Hory Matky Boží

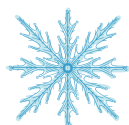

Objevte tajemství Hory Matky Boží díky našemu podzimnímu balíčku.

Balíček zahrnuje mimo jiné vstup do Památníku obětem internace v Králíkách nebo vstup na komentovanou prohlídku poutního areálu!

Termíny a více informací: www.poutnidum.com

od 4 580 Kč
za balíček pro 2 os. na
víkend s polopenzí

Adventní ztišení

prožijte několik dní v tichu na poutním místě

- komfortní ubytování
- kaple sv. Josefa pár kroků od pokoje
- možnost polopenze / plné penze
- poutní místo v zimní horské přírodě

od 1 160 Kč
za dvojlůžkový pokoj se snídaní

REZERVACE BALÍČKU / ADVENTNÍHO POBYTU:

www.poutnidum.com | recepce@poutnidum.com | 731 604 750